

Kronika 2020

Charakteristika roku a hlavní události ve městě (zahrnuje i společenské a kulturní akce)

Rok 2020. Kulatý a souměrný letopočet se dvěma dvojkami a dvěma nulami působí sympaticky. Leckoho by mohlo napadnout naplánovat si na termíny, kdy letopočet vynikne v kombinaci s dalšími čísly v datu, nějakou významnou událost. Na počtu svateb v Říčanech se to ale nijak zvlášť neodrazilo. Jen ve čtvrtek 20. 2. 2020 se konaly 4 sňatky. V sobotu 22. 2. 2020 žádný a v pátek 2. 10. 2020 pouze jeden.

Především pamětníci konce druhé světové války vnímali, že jsme prožívali už 75. výročí od konce této tragické události. V Říčanech stejně jako jinde v Česku i ve světě jsme ale výročí konce války nemohli na veřejnosti oslavit. Nejprve Asii, pak Evropu a další kontinenty totiž zasáhla epidemie koronaviru a to určilo ráz tohoto roku a výrazně ovlivnilo život i nás v Říčanech. Do konce roku jsme zaznamenali dvě vlny epidemie: jarní a podzimní. Třetí se pak vzedmula brzy po Vánocích. Během roku 2020 jsme si zvykli na to, co jsme dřív neznali a nedokázali jsme si to představit: na nošení roušek a respirátorů, na dezinfekci rukou v obchodech, na úřadech, ve školách a v zaměstnání, na omezení setkávání mezi lidmi i na omezení pohybu.

Leden

Starosta Říčan Vladimír Kořen se v lednovém čísle městského věstníku v úvodníku zamýšlel nad rozdělením české společnosti, které se v poslední době zřetelně rýsuje. Připomíná také hodnotu svobody, kterou jsme nabyli listopadovým převratem v roce 1989 a město si tuto událost v uplynulém podzimu intenzivně připomínalo: „*Poznali jsme chuť svobody a naší povinností je o svobodu pečovat, nebrat ji druhým a myslet na ty lidi, kteří svobodu nemají. Byť jsme různí, napravo, nalevo, hájíme tradiční rodiny či chráníme přírodu, měli bychom si svobody užívat každým okamžikem. Jediná jistota je změna, tak vám přeji, ať společně prostor svobody každým okamžikem roku 2020 měníme k lepšímu, ať ji rozšiřujeme, vylepšujeme a kultivujeme.*“ Napsal mj. Vladimír Kořen do rubriky Slovo úvodem v Říčanském kurýru.

Začátek roku přinesl mírnou zimu: denní teploty se pohybovaly většinou nad bodem mrazu do deseti stupňů; v poslední dekádě se objevily i denní teploty kolem nuly nebo mírně pod nulou. V pátek 31. ledna, o pololetních prázdninách, se rtuť teploměru na Říčansku ovšem vyšplhala ke 13 stupňům. Sníh nepadal, jen občas přšelo. Pouze šedivé zimní dny to ale nebyly, v některých dnech je prozářily sluneční paprsky.

Rybova Česká mše vánoční

Vánoční dobu mnozí Říčanašti uzavřeli návštěvou koncertu v kostele sv. Petra a Pavla. V neděli 5. ledna zde totiž po koncertech a mších v blízkém okolí zazněla Česká mše vánoční od Jakuba Jana Ryby. Před ní si mohli návštěvníci společně s účinkujícími zazpívat známé koledy (v nové instrumentaci od dirigenta Jáchyma Svobody) a poslechnout pěknou pastorelu Hej, hej, jeden i druhý od T. N. Koutníka. Výtěžek z koncertů v Ondřejově, Kostelci nad Černými lesy

a v Říčanech putoval do Dětského centra Strančice (18 500 Kč), organizaci Člověk v tísní (2 400 Kč) a na údržbu říčanských varhan (1 000 Kč).

Plesová sezona

Prvním plesem, který se v tomto roce konal v sále Kulturního centra Labuť, byl v sobotu 11. ledna Skautský ples. V lednu následovaly ještě Myslivecký ples (18. ledna) a Ples roku Elektrocentra Kadlec (25. ledna). Dětský karneval s kapelou Pískomil se vrací byl na programu v neděli 12. ledna.

Únor

Výše položené obce v okolí Říčán, Světice nebo Mnichovice, se mrazivého počasí i sněhových vloček v prvních týdnech roku dočkaly. V Říčanech v únoru pokračovalo mírné zimní počasí. Klid narušil silný vítr, který dosahoval až rychlosti orkánu – zasáhl střední Evropu od 9. února. V pondělí 10. února byla ochromena především železniční doprava v okolí Říčán – více v pasáži o městské policii a o hasičích. Sníh pocukroval střechy domů až v závěru měsíce, osmadvacátého.

Nejbližší lyžařský areál

V sobotu 4. ledna se spustil provoz na hlavní sjezdovce Bobeš na Šibeničním vrchu v Mnichovicích. Především technický sníh pak lákal rodiny s dětmi a školní kolektivy do neděle 16. února, kdy se lyžařská sezona uzavřela. V neděli 9. února stihli organizátoři uspořádat dětské závody na lyžích v karnevalových maskách. Podle informací střediska uvedených na Facebooku šlo o nejhorší lyžařskou sezonu od roku 2004.

Legoprojekt

Druhý únorový víkend přinesl mnoho radosti milovníkům lega. Církev bratrská v kapli Olivovny organizovala další ročník Legoprojektu – putovní akce, při které děti a mládež (nutné bylo dopředu se registrovat) postupně a společnými silami stavěly město z kostiček lega. To se dělo v pátek a v sobotu, slavnostní otevření legového městečka se konalo během dopolední rodinné bohoslužby v neděli. Město vzniklo na ploše 8 × 3,5 metru a bylo vytvořeno z 210 stavebnic lega a stovek samostatných kostiček o celkové hmotnosti půl tuny.

Mistrovství Evropy kněží ve futsalu

Ve dnech 17. až 21. února se v České republice konalo mistrovství Evropy kněží v halové kopané, kterého se zúčastnilo asi 260 kněží z 18 států Evropy. Dějištěm se stala Praha a Říčany. V našem městě proběhla dne 18. února slavnostní zahajovací bohoslužba, celebroidal ji apoštolský nuncioid Mons. Charles Daniel Balvo. Poté se konaly zápasy ve dvou místních sportovních halách, Na Fialce a v městské sportovní hale. Hráló se od pozdního dopoledne do večera a Říčanstí přišli hráče podpořit. Fandili mladí i staří, hodně návštěvníků se přišlo podívat na exhibiční zápas českých kněží s říčanskou radnicí. Do přípravy a průběhu akce se zapojila řada dobrovolníků, především z řad mládeže zdejší římskokatolické farnosti.

Hráči i diváci si pochvalovali ducha fair play, který byl na zápasech přítomen. Po skončení úvodního hracího dne zhodnotil P. Jaroslav Knichal, hlavní armádní kaplan a jeden z hráčů českého týmu, diváckou kulisu v Říčanech: „Každý zápas jsme měli jednoho hráče navíc, publikum bylo úžasné. I rozhodčí, kteří přišli pískat z Fotbalové asociace ČR, byli mile překvapeni tou

kulisou, kterou tu diváci vytvořili nejen nám, českému týmu, ale všem, kteří tu hráli.“ Citace pochází z vysílání Radia Proglas.

Říčanské masopustní veselí

Masopust se konal v sobotu 22. února na Masarykově náměstí a v okolí říčanského hradu. Po druhé hodině odpolední pan starosta předal symbolický klíč a vládu nad městem hlavní masopustní postavě – Strakatému, a průvod masek se přesunul k faře a k hradu. Účinkovalo divadlo Kvelb z Českých Budějovic a Malá kapela Vladimíra Kettnera. Návštěvníci se mohli těšit na pivo z Říčanského pivovaru a na vepřové hody. Kdo si chtěl vytvořit originální masopustní masku nebo škrabošku, mohl tak učinit už od 13 hodin v Koloběhu.

Únorová kulturní a plesová nabídka

V sobotu 1. února se v KC Labuť konal Hasičský ples, v pátek 7. února nejen sokolové mohli zavítat na sokolské šibřinky – tentokrát měly téma Cvičme v rytme aneb Zlatá osmdesátá. V sobotu 8. února proběhl Farní ples a další sobotu, patnáctého, Ples rugby. V neděli 16. února se v sokolovně konal 20. ročník dětského karnevalu římskokatolické farnosti a T. J. Sokol Říčany a Radošovice. V sobotu 22. února, ve stejný den jako masopust, se uskutečnil IX. reprezentační ples města Říčany. Večerem provázela moderátorka Ema Klementová, tančilo se (nejen) v rytmu rokenrolu a mezi jinými čísly vystoupili i finalisté Star Dance 2019 Matouš Ruml a Natálie Otáhalová. Z pestré nabídky koncertů v KC Labuť připomeňme alespoň swing nylonového věku: ve středu 26. února do Říčan zavítal Ondřej Havelka s Melody Makers.

Březen

Na začátku března (v termínu 2. až 6. března) zažívali říčanští školáci a středoškoláci jarní prázdniny. Během tohoto týdne se ve zpravodajství začaly intenzivněji objevovat informace o šířící se nákaze koronavirem covid-19. Ohniska nákazy se v té době rozhořela mimo jiné v severní Itálii, kam odcestovaly také tisíce českých turistů-lyžařů právě v termínu jarních prázdnin (kromě Prahy-východ měli prázdniny i školáci z okresů Praha-západ, Kroměříž, Uherské Hradiště, Vsetín, Zlín, Mělník, Rakovník, Plzeň-město, Plzeň-sever, Plzeň-jih, Hradec Králové, Teplice a Nový Jičín). Na rychle se šířící epidemii reagovala vláda České republiky nařízením, že se Světový pohár v biatlonu v Novém Městě na Moravě – v termínu 5. až 8. března – bude konat bez diváků. Další nařízení na sebe nenechala dlouho čekat.

Uzavření škol

Město Říčany na epidemii rychle zareagovalo. Po poradě ředitelů škol zřízených městem bylo na pondělí 9. března vyhlášeno ředitelské volno pro žáky všech říčanských základních škol. Dnem 8. března je datováno doporučení města Říčany a ředitelů městských základních a mateřských škol, ve kterém vyzývají rodiče, aby v následujících dvou týdnech nechali děti doma, a to zejména *„pokud o jarních prázdninách dítě nebo blízcí členové rodiny navštívili zahraničí, zejména evropské oblasti zasažené nemocí COVID-19 s komunitním způsobem šíření – jako Itálie, Francie, Německo, Španělsko a z neevropských zemí pak také Čína, Jižní Korea, popř. Írán; pokud zaznamenají sebemenší změny zdravotního stavu dětí jako zvýšená teplota, kašel, rýma, bolesti svalů; pokud sami chtějí zabránit šíření nemoci nebo mají sebemenší pochybnost o tom, že v prostředí školského zařízení je možné garantovat nulové riziko nákazy“*.

Všichni žáci, kteří byli během jarních prázdnin v Itálii, byli povinni informovat krajskou hygienickou stanici o možnosti nařízení karantény. Státní gymnázium se v pondělí 9. března spokojilo s podepsaným prohlášením o bezinfekčnosti, ale řada rodičů z obav před nákazou už děti do školy neposlala. Školy a školky měly běžet v tomto březnovém týdnu v upraveném režimu, učitelé a rodiče se zkušeli orientovat v nové situaci. Z médií se hrnuly zprávy o šířící se epidemii, rostla už také čísla nakažených (dne 1. března byly potvrzeny první tři případy nakažených v Česku), došlo k rušení hromadných akcí. Lidé ale nebyli připravení ze dne na den zajistit hlídání pro děti, event. přestat chodit do zaměstnání a o mladší děti se starat i v době, kdy běžně navštěvují školku nebo školu. Ze všech stran také rodiče slyšeli, že nemají péči o děti svěřovat prarodičům-seniorům, skupině nejvíce ohrožené koronavirovou nákazou. Dilema skončilo nařízením vlády: v úterý 10. března oznámila, že od 11. března dochází k uzavření škol.

Nouzový stav

Ve čtvrtek 12. března ve 14 hodin byl v České republice vyhlášen nouzový stav s řadou omezení pro občany a podniky. Od soboty 14. března byla uzavřena restaurační zařízení; z obchodů zůstávaly otevřené potraviny, drogerie a některé další provozovny. Fungovaly lékárny. Podmínky pro provoz i otevírací doby se během nouzového stavu měnily, obchody s potravinami měly vyhrazené časy, kdy v nich nakupovali senioři nad 65 let. O půlnoci z 15. na 16. března byly až na výjimky uzavřeny státní hranice.

Roušky

Rychlý nástup epidemie byl poznamenán kritickým nedostatkem ochranných pomůcek, v prvních týdnech chyběla dezinfekce, respirátory a ochranné roušky. Přitom ve čtvrtek 19. března vstoupilo v platnost vládní nařízení nosit na veřejnosti ochranu úst a nosu. Česká veřejnost zareagovala kreativitou a začala šít roušky sama. Na sociálních sítích kolovaly návody, jak materiál na roušku správně nastříhat a ušít, a rady ohledně použitého materiálu. Objevovaly se i tipy, jak roušku rychle vyrobit z bavlněného šátku a gumiček. Především ženy různého věku usedly k šicím strojům nebo vzaly do rukou jehlu a nit a vyráběly roušky pro svou rodinu i širší okolí; začaly vznikat iniciativy dobrovolníků, kteří šili roušky pro potřebné (zdravotníky, lékárníky, prodavačky...). V Říčanech koordinovala dobrovolníky radnice, sem také lidé mohli přivážet vlastnoručně ušité roušky.

Švadlenky

Šily skautky ze střediska Lípa, dívky a ženy z římskokatolické farnosti, seniorky z DPS Senior, členky sportovních organizací. Kdo měl doma zásoby látek, měl vyhráno; ostatní je sháněli po známých nebo narychlo nakupovali – galanterie mohly mít otevřeno, a před tou říčanskou, kterou vlastní rodina Flachsova na Masarykově náměstí, se tvořila dlouhá fronta. (K opatřením kvůli koronaviru totiž v té době patřily dvoumetrové rozestupy v obchodech a dalších budovách.) K šití roušek zasedly i profesionální švadleny. V prvních týdnech po nich byla velká poptávka a bylo potřeba tyto výrobky objednávat. Roušky začali šít například ve firmě Juuu, která se zaměřuje na bytový textil, nebo v Enveroshopu. Zdarma nabízely lidem roušky švadleny z vietnamské komunity – byly po několik týdnů vždy v určený čas nachystány k rozebrání před obchodem Slunce na ulici 17. listopadu.

Látkové roušky bylo potřeba vyvařovat nebo prát v horké vodě a žehlit. Ti, kdo se nepřestali pohybovat mezi lidmi, měli vyšší spotřebu než ti, kteří mohli přejít ve vyhlášeném nouzovém stavu na práci z domu. Zafungovala solidarita a lidé, ať už koordinovaně nebo spontánně, zásobovali rouškami mj. zdravotnická zařízení nebo domovy pro seniory. Jako rychlá „spojka“ zafungoval mezi lidmi rozšířený Facebook. Na této sociální síti vznikla veřejná skupina Česko šije roušky – na ní se např. v neděli 22. března objevila prosba: „*Dobrý den, moc prosím je zde někdo, kdo by mohl ušít roušky pro Domov seniorů Marta v Říčanech, moc se přimlouvám za všechny staroušky. Děkuji. Mohu pro ně dojet.*“ Následovala rychlá odpověď: „*Dobrý den, dovezu několik kusů během dneška.*“

Rouška se stala symbolem – nejprve v provedení jednoduchém a narychlo ušitém, postupem času amatéři i profesionálové šili roušky v různých velikostech, v obyčejném i luxusním provedení (například s kamínky), vznikaly roušky mnoha barev a vzorů.

Linka pomoci

Na linku pomoci COVID, kterou radnice zřídila, se mohli obracet žadatelé o pomoc. Na výzvu radnice se zapojilo 120 dobrovolníků, do šití roušek se zapojily dvě desítky z nich. Přes Městskou policii Říčany prošlo do začátku května na šest tisíc ručně šitých bavlněných roušek.

Dobrovolníci roznášeli roušky a dezinfekci občanům starším sedmdesáti let až domů. Reagovali také na žádosti z linky pomoci o roušky a dezinfekci. Do distribuce dezinfekce pro všechny občany se zapojily i osadní výbory v Pacově, Kuří, Jažlovicích, Voděrádkách a na Strašíně.

Radnice díky místním dobrovolným hasičům rozdávala půl litru dezinfekce Anticovid na domácnost pro občany města zdarma. Na stanovištích u 3. ZŠ, na parkovišti u Jurečku a v Březinově ulici se ve dvou termínech vydalo přibližně 600 litrů.

Kulturní život v Říčanech?

V březnu se konal ještě jeden ples, a to Ples zdravotní a záchranné služby v sobotu 7. března. Další plesy a kulturní akce byly vzhledem ke koronavirové nákaze a nařízením vlády zrušeny nebo přeloženy. V tomto období hledali umělci alternativní způsoby, jak se propojit se svými diváky a posluchači. Mnoho uměleckých kolektivů i jednotlivců začalo využívat sociální sítě a další způsoby pro přenosy představení. K sobě domů pozval zájemce také v Říčanech usazený houslista Pavel Šporcl. První z Koncertů v obýváku jsme na jeho profilu na Facebooku mohli sledovat v pátek 13. března ve 20 hodin.

Duben

Chladnější počasí v březnu a na začátku dubna podporovalo pobyt doma bez častějšího vycházení, tedy izolaci, ve které se většina obyvatel v době ohrožení koronavirem ocitla. Jak se blížily Velikonoce, oteplovalo se a bylo slunečno. V týdnu od 6. dubna se teploty blížily ke 20 stupňům Celsia, na Říčansku byla jedním z nejhezčích dubnových dnů velikonoční neděle (Boží hod velikonoční) 12. dubna. Teploty se vyšplhaly nad dvacítku 27. a 28. dubna.

Uvolnění opatření

Vláda od úterý 7. dubna lidem umožnila venku individuálně sportovat bez roušek při dodržení odstupu dvou metrů od ostatních. Zároveň povolila otevření některých obchodů, zejména hobby marketů, stavebnin nebo železářství. Otevřely se také prodejny a opravny jízdních kol. Velikonoční volno tak lidé využili ke sportu i k úklidu a renovaci domácností.

Velikonoce

Kostely zůstávaly zavřené. Největší křesťanské svátky tento rok věřící slavili ve svých rodinách a v přírodě. Křesťané zareagovali na velikonoční výzvu českých a moravských biskupů a Ekumenické rady církví a na Bílou sobotu 11. dubna po setmění zapálili za okny svých domovů svíci. Říčanský starosta Vladimír Kořen k zažehnutí svíčky vyzval obyvatele našeho města už dříve v místním věstníku a upřesnil dobu na 21 hodin.

Zklidnění tempa

Ti, kdo opatření v první vlně koronavirové nákazy v Česku zažili, se většinou shodují, že tehdy nastalo zklidnění – stres a honění termínů, našlapaný pracovní i volnočasový program se v té době ukázal jako bláhový. Tehdy nic plánovat nešlo. Nevěděli jsme, jak se bude nákaza dále ve světě i u nás vyvíjet, jaká opatření nás čekají. Na rozdíl od lidí „v první linii“, zdravotníků a záchraných složek, zažívali mnozí nenaplánovanou dobu klidu. Členové (úzkých) rodin se nemíjeli, ale trávili množství času spolu.

Pod okny domova pro seniory

Senioři, kteří nebydlí v rodinách, se ovšem ocitli z důvodu bezpečí v izolaci, která jistě nebyla lehká. Po mnoho týdnů v těchto zařízeních neprobíhaly návštěvy.

Jedním z počínů, který měl starší lidi ze samoty vytrhnout, byl koncert Richarda Krajča. Ten zahrál a zazpíval pod okny DPS Senior na Komenského náměstí v sobotu 18. dubna. Pořadatelem projektu Pod okny, ve kterém pro seniory vystupují umělci zdarma, jsou Ceny Anděl Coca-Cola ve spolupráci s Českým červeným křížem.

Květen

Ledoví muži Pankrác, Servác a Bonifác, které připomíná kalendář od 12. do 14. května, skutečně letos přinesli ochlazení. Noční teploty se dostaly pod bod mrazu, což pro příští úrodu ovocných stromů, které právě kvetly, nevěstilo mnoho dobrého. Říčany ale nepatřily k nejvíce zasaženým regionům. Během tohoto měsíce došlo k dalšímu rozvolnění vládních opatření proti koronaviru. Část školáků se mohla vrátit do lavic a ke svým učitelům. Rozběhly se také některé volnočasové aktivity. Sportovní kolektivy se vrátily k tréninkům na venkovní hřiště. Stále byla zachována přísná hygienická pravidla.

Připomenutí 75. výročí konce druhé světové války

Pietní akt proběhl na Masarykově náměstí 7. května v komorním duchu s ohledem na opatření proti šíření nemoci covid-19. Zastupitelé města uctili památku obětí druhé světové války u pomníku na Staré radnici. Starosta Vladimír Kořen připomněl, že kritické chvíle vždy odhalí hodnoty každého člověka, přičemž na ty, kteří prokážou hrdinství a statečnost, se nesmí zapomenout.

Sdílená kola

Na nové cyklostezce z Prahy do Mnichovic bylo v květnu rušno. Cyklisté se také častěji začali objevovat ve městě, a to díky pro cyklistiku příznivějšímu počasí i výzvě Do práce na kole. Od května 2020 mají také říčanští obyvatelé možnost využívat sdílená kola od firmy Nextbike. Na území města vznikly téměř dvě desítky strategických stanic, ze kterých si zájemci tato kola zapůjčí a po jízdě je kdekoli jinde vrátí. V říčanských ulicích je tak k dispozici čtyřicítka

nejnovějších modelů kol s třírychlostní přehazovačkou. Dodavatel zajišťuje jejich provoz a servis v rámci lokality Říčany. Ta je součástí Prahy jako většího městského celku, což znamená, že registrace v aplikaci Nextbike platí i pro Prahu a další města. Prvních patnáct minut jízdy je zdarma, další půlhodina je stejně jako v Praze za 24 korun. Zájemci si mohou do mobilů stáhnout aplikaci pro půjčování kol. (Pilotní projekt pak město ještě o prázdninách prodloužilo. K osmnácti stanovištím přibyla další, počet kol se rozrostl o dalších pětadvacet.)

Školy se částečně otevřely

Od pondělka 25. května došlo k částečnému otevření škol. Žáci 2. stupně ZŠ a gymnazisté zůstali na distanční výuce. Rodiče žáků 1. stupně ZŠ se mohli rozhodnout, zda děti nechají doma (distanční výuka pro ně pokračuje), nebo jestli nastoupí do školy. Děti, které do školy chodit začaly, byly rozděleny do skupin. Každá skupina měla ráno určený čas, kdy ji pedagog vyzvedl před školou (intervaly po 10 minutách). Každému žákovi byla ráno změřena teplota, děti musely být vybaveny dvěma rouškami. Děti nastoupily po skupinách do tříd, nepřezouvaly se. Ve školách se dbalo na minimální kontakt mezi dětmi (jedno dítě v lavici, rozestupy 1,5 až 2 metry), často se větralo, po příchodu si děti myly a dezinfikovaly ruce, stejně tak po každém výukovém bloku. Dbalo se na to, aby se děti neshromažďovaly ve větším počtu na obědě. Přísná pravidla platila i pro odpolední družinu.

Červen

V poměrně deštivém červnu se v Říčanech stále nemohly konat obvyklé velké hromadné akce. Ti nejmenší se museli obejít bez oslav Dne dětí, na které jsou jindy zvyklí a na kterých si město Říčany a mnoho místních organizací dává záležet. Restaurace měly otevřeno, zavíraly však nejpozději ve 23 hodin. Ožily prostory před restauracemi i jejich zahrádky. Návštěvníci Masarykova náměstí se rádi posadili ke stolům s kostkovanými ubrusy pod lípu před kostelem (do zahrádky, kterou provozuje restaurace Angolo della Piazza).

Kulturní život

Za bezpečnostních opatření proběhla v úterý 9. června v Muzeu Říčany odložená vernisáž výstavy *Proměny krajiny: Je to ve vašich rukou*. V muzejní zahradě se mezi návštěvníky vernisáže shromáždili i starousedlíci, kteří si pamatují krajinu na Říčansku, jak vypadala před šedesáti a více lety. Kromě ředitele muzea Jakuba Halaše a kurátorek výstavy Kateřiny Čihákové a Renaty Skalošové promluvil také starosta města Vladimír Kořen a pamětník, zoolog a znalec říčanské přírody Ivan Brdička. Na výstavě mezi audionahrávkami mohli návštěvníci najít i jeho vzpomínky a poslechnout si, jak pan Brdička vypráví o pasekách mezi partiemi lesa v údolí Rokytky: *„Byly to kvetoucí volné plochy plné motýlů, vážek, motýlic, prostě radost chodit do lesa! Cesty byly neupravené, plné louží, takže tam se shromažďovali motýli a pili tam.“* Program vernisáže mj. zpestřilo vypuštění čerstvě vylíhlých motýlů. Muzeum se při zahájení výstavy otevřelo po delší době veřejnosti – v době uzavření v souvislosti s nálezou šíření koronaviru proběhla rekonstrukce vstupních prostor a změna grafického vizuálu muzea.

Na druhý červnový víkend připravilo město Říčany spolu s Kulturním centrem Labuť neobvyklý kulturní program, tři výjimečné koncerty nazvané Na vlnách hudby a naděje. Proběhly s úspěchem i přes nejisté bouřkové počasí. Uprostřed koupaliště Jureček se od pátku 12. června do neděle 14. června pohupovalo pódium pro hudebníky. Houslista Pavel Šporcl pozval další

umělce: herečku a zpěvačku Báru Šporclovou Kodetovou, sopranistku Janu Šrejma Kačírkovou a akordeonistu Vojtěcha Szabóa. Každý koncert začínal vystoupením nejúspěšnějších žáků ZUŠ Říčany; představil se také talentovaný mladý houslista Benjamin Levíček. Návštěvníci seděli s předepsanými rozestupy nejen na březích Jurečku, ale program sledovali také z lodiček na vodní hladině. Výtěžek z nedělního koncertu putoval do veřejné sbírky pro obětavé zdravotníky.

Vysvědčení jinak

Opatření proti koronavirové nákaze ovlivnila i způsob vydávání vysvědčení v pátek 26. června. Děti se se svými třídními učiteli sešly venku – například na školní zahradě, na hřišti, před školou, v geoparku, v zahradě ZUŠ nebo jinde v říčanské přírodě. Třída tak byla po dlouhé době opět pohromadě, chráněná rouškami a čerstvým vzduchem.

Červenec

V Říčanech se tráva seká nejen sekačkami, ale stále ještě – a už zase znovu – kosí ruční kosou. S kosou chodí místní například pro trávu králíkům a nově vznikla při Ekocentru Říčany skupinka sekáčů trávy. Více o ní v pasáži věnované životnímu prostředí. Pokud to počasí dovolilo, pokračovaly v létě opravy chodníků a další stavební úpravy ve městě.

Tábory

Bezpečnostní opatření, se kterými se lidé museli naučit žít, se nevyhnula ani letním táborům. Naštěstí pro děti i rodiče se tato důležitá součást prázdnin nemusela rušit. Děti si během jara zvykly na používání roušky, a odjížděly s ní i na tábor (nasadily si ji například během cesty vlakem). Tábor říčanského skautského střediska Lípa se konal v druhé polovině července. Světlušky a vlčata byly v Měsíčním údolí nedaleko Vlašimi, skauti a skautky tábořili na louce u lesa u obce Kalek v Krušných horách.

Skauti, kteří se scházejí v bývalé stodole u říčanské fary a patří pod pražské středisko Blaník, měli tentokrát tábor u obce Val u Veselí nad Lužnicí, také v druhé půlce července. Příměstské tábory organizovala tradičně Cesta integrace, Muzeum Říčany, Centrum Na Fialce a sportovní oddíly, a to v Říčanech nebo v jejich okolí.

Rekonstrukce na náměstí

Na říčanském Masarykově náměstí pokračovala rekonstrukce domu č. 65/28 (vedle Husovy knihovny). Název budovy, ve které naši předkové založili říčanský Sokol, zněl restaurace U Sokola – provozovala ji rodina Kašpárkova, pak Vaverova. Ve dvoře býval velký sál s výhledem na rybník. V nejbližší době zde má vzniknout vedle restauračního zařízení také jógové studio.

Srpen

V srpnu více ožil kulturní a společenský život v Říčanech. Přispělo k tomu i letní kino, jehož hlavním organizátorem byl místostarosta David Michalička, a připomínka událostí v roce 1968. Závěr měsíce patřil jazzu.

Letní kino

Pět srpnových večerů se promítalo na netradičních místech v Říčanech. Ve středu 12. srpna byla k vidění na louce nad vodárnou česká komedie Bezva ženská na krku. Vybrali si ji diváci v anketě

na Facebooku. Na louce se shromáždily přes dvě stovky diváků, mnozí z nich byli na tomto místě poprvé. Ve čtvrtek 13. srpna se konala projekce amerického filmu Big Lebowski na louce Na Vysoké – hodně diváků sem přijelo na kole po nové cyklostezce. Při pátečním (14. 8.) promítání počasí organizátorům nepřálo, v deštivém počasí byla návštěvnost Marváňku na americkém snímku Tenkrát v Hollywoodu nízká. Špatná předpověď posunula plánovanou nedělní projekci na další víkend. V neděli 16. srpna se uskutečnilo promítání životopisného filmu o Eltonu Johnovi na Lázeňské louce. V pátek 21. srpna mohli návštěvníci zavítat na nový český film Havel, promítal se vedle Centra Na Fialce. V neděli 23. srpna na Jurečku proběhlo přeložené promítání české komedie Přes prsty. Diváci vytrvali i přes nestálé počasí. Začátky promítání byly ve 20.30 hodin. Partnerem filmového festivalu bylo kino Na Fialce, které pomohlo zajistit filmová práva. Dobrovolné vstupné z akce putovalo na účet nadace Kapka naděje, tentokrát se podařilo vybrat 35 680 Kč.

Připomenutí 21. srpna

Vpád vojsk Varšavské smlouvy do Československa v srpnu 1968 si připomněli návštěvníci letního kina autentickými filmovými záběry před projekcí filmu Havel. Na Masarykově náměstí se v ten den v 18 hodin konala vzpomínková akce pod záštitou Milionu chviliek pro demokracii. V prostoru za morovým sloupem směrem ke kostelu zazněly skladby spjaté s tímto historickým obdobím i česká hymna a vystoupilo několik řečníků. Mezi nimi také říčanský starosta Vladimír Kořen.

Pohoda jazz

Pohoda jazz aneb Týden jazzu v Říčanech se na konci srpna rozezněl v našem městě už po desáté. Ke kapelám, které se staly v programu stálíci (Jazzmazec, Elena Sonenshine Trio, Vít Švec Trio, Jazz in Deck Band), se připojil Jan Smigmator, akordeonista Vojtěch Szabó a nové seskupení Martina Červená & spol. Posluchači se sešli v restauracích Na Marváňku, U Labutě, na Jurečku, na Rychtě, v Říčanském pivovaru, v Latterii di Antonio a nově v restauraci Angolo della Piazza.

Září

V úterý 1. září šly všechny děti po dlouhé době do školy. Opatření proti koronaviru ovšem trvala dál. Školy měly vypracovaný manuál provozu v případě nákazy covidem-19. Nad školáky a učiteli visela od začátku září hrozba distanční výuky v případě, že by se třída ocitla v karanténě, nebo i ta nařízená plošně, pokud by se zhoršila epidemiologická situace.

Poprvé do školy

Žáci 1. třídy zažili netradiční vstup do školy – tam, kde je běžná „škola nanečisto“, se nemohla kvůli opatřením proti koronaviru před prázdninami uskutečnit. V mateřských školách se někdejší předškoláci také setkávali omezeně, a tak často vstupovali mezi vrstevníky po dlouhé době. Opatření nařizovala, že dítě do učebny doprovodí pouze jeden rodič v roušce. Děti mohly být ve třídách v prvních zářijových dnech bez roušek, připraveny je měly do společných prostor s jinými dětmi. Do tříd je ovšem stejně jako v jiných letech přišli pozdravit ředitelé škol a zástupci města. Každý žák v 1. třídě obdržel od města Říčany malý dárek.

Školní rok hned od začátku jinak

Školní jídelny měly upravený provoz tak, aby se v nich děti střídaly po skupinách. Učitelé se během jarní vlny pandemie koronaviru naučili být velmi flexibilní; podmínky se už během první poloviny září zpřísnily tak, že například nemohly proběhnout klasické třídní schůzky. V říčanských školách probíhaly online, nebo venku.

Kulturní život

Dne 2. září se konala vernisáž výstavy odložené z jara *Místa utrpení, smrti a hrdinství*. Byla připravena ve spolupráci historické skupiny Osvětim s Památníkem Terezín. Po republice putuje od roku 2005, Říčany byly jejím 94. zastavením. Expozice nabízí dobové materiály připomínající hrůzy nacistické vlády v okupovaných zemích, obsahuje autentické vzpomínky lidí, kteří běsnění fašistů přežili, připomíná památku těch, kteří nepřežili a varuje před hrozbami neonacistických hnutí. Zahájení ve výstavním sále Staré radnice se účastnila i dcera jedné z iniciátorek výstavy (pamětnice holocaustu) Lucie Tučná. Hudbou vernisáž doprovodilo duo Cricket & Snail. Záštitu nad výstavou převzal starosta města Říčany Vladimír Kořen.

Během září se mohla rozběhnout sezona v KC Labuť, v Husově knihovně (22. září proběhlo několikrát odložené autorské čtení Vlastimila Vondrušky), v Muzeu Říčany a v dalších kulturních organizacích ve městě. Počasí přálo v neděli 6. září akci v Geoparku Říčany O sopkách, zemětřeseních a tsunami. Rodiny s dětmi si mohly vyzkoušet, co dělají otřesy Země s budovami, vytvořit tsunami, která spláchne celé pobřeží, a aktivovat sopku.

Požár skautské klubovny

Dne 2. září, den před zahájením nového skautského roku, vyhořela v noci z neznámých příčin stará skautská klubovna. Blízko Marváňku sloužila několika generacím více než padesát let.

Vedení skautů s pomocí Skautské nadace Jaroslava Foglara ihned vyhlásilo veřejnou sbírku. Přispívali nejen říčanští skautští pamětníci, současní členové, ale také skauti z různých částí republiky i ze zahraničí. Pomáhali i lidé mimo skautské oddíly ze širokého okolí. Během pár dnů se vybralo přes 400 tisíc korun. Nedaleko se staví klubovna nová; obě budovy snad začnou v dohledné době sloužit skautským schůzkám. Plánuje se také využití nové klubovny pro lesní školku.

Městské slavnosti

V prosluněné sobotě 19. září se uskutečnily *Městské slavnosti na cyklostezce aneb Jak husité dobyli říčanský hrad*. Propojení slavnostního otevření nové cyklostezky s městskými slavnostmi přilákalo návštěvníky z Říčan a okolí. V dopoledních i odpoledních hodinách mohli zavítat na stanoviště městských organizací (pod hradem, na Lázeňské louce) a shlédnout představení spolku Civitas Pragensis. Ten připomněl 600. výročí dobývání říčanského hradu husitskými vojsky. Na louce pod hradem vytvořili jeho členové dobové ležení. V Mnichovicích slavnostní odpoledne zahájila „spanilá jízda“ cyklistů v čele s historickými bicykly, zúčastnili se starostové z obcí na trase, odborníci z Městského úřadu v Říčanech, kteří rozsáhlou stavbu realizovali, a hosté z řad zhotovitelů. Cyklisté přijeli po nové stezce do Říčan. Během slavnostní akce došlo k předání dětského hřiště na 50. rovnoběžce (u altánu nedaleko areálu věznice). Na závěr spanilé jízdy přejeli cyklisté na říčanskou Lázeňskou louku, kde probíhal hlavní kulturní program.

Říjen

V průběhu podzimu dopadla na celou zemi opět přísná opatření proti šíření koronaviru. Republika přešla na Protiepidemický systém ČR (PES) – systém pohotovosti podle aktuální epidemiologické situace. Má pět stupňů: stav opatrnosti: zelený (1); stav pozornosti: žlutý (2); naléhavý stav: oranžový (3); vážný stav: červený (4); kritický stav: fialový (5). Ve středu 14. října zůstali doma školáci a přešli na distanční výuku. Od čtvrtka 22. října vláda zakázala maloobchodní prodej a poskytování služeb v provozovnách (s několika výjimkami). V pondělí 26. října vláda s účinností od 28. října omezila volný pohyb osob mezi časy 21.00 až 4.59 hod. Byl zakázán maloobchodní prodej každý den mezi časy 20.00 až 00.59 hod., v neděli úplně.

Krajské volby

Ve dnech 2. a 3. října se v patnácti volebních okrscích v Říčanech konaly volby do Zastupitelstva Středočeského kraje. Vyhrála je, stejně jako v celém kraji, strana Starostové a nezávislí (1 764 hlasů; 30,77 %). Následovala ODS s 1 402 hlasy (24,45 %), Česká pirátská strana (891 hlasů; 15,54 %). Na dalších pozicích se umístily strany ANO 2011 (689 hlasů; 12,02 %) a Spojenci – TOP 09, Hlas, Zelení (394 hlasů; 6,87 %). Podrobněji v pasáži věnované politickému a veřejnému životu města.

Testovací místo v nemocnici

V pondělí 5. října vzniklo v říčanské nemocnici za spolupráce s městem testovací místo na covid-19. Testování probíhá po předchozí registraci v buňce vedle pavilonu rehabilitačního lůžkového oddělení.

Konec kroužkům a činnosti sportovních oddílů

S postupujícím podzimem a se zpříšňováním opatření přestaly fungovat volnočasové aktivity, které se v září rozběhly. Než se uzavřely, mohlo se v kroužcích setkávat maximálně deset účastníků. Sportovní oddíly se nejprve mohly přesunout z tělocvičen do venkovního prostoru, poté byla činnost přerušena. Výjimečně některé oddíly udržovaly aktivitu v malých skupinkách, někteří sportovci přešli na online lekce (v Říčanech např. cvičitel rekondiku Martin Sláma).

Ztráty

V roce 2020 odešla řada starousedlíků – pamětníků starých Říčan. V září zemřela Jaromíra Škardová (nar. 1930), dcera paní mlynářky Marie Menclové, v mládí členka souboru Táčkaři Tyla při říčanském SSC, do posledních dní elegantní paní s krásnou vytříbenou češtinou. V říjnu nás náhle opustil vždy usměvavý a společenský Karel Ťukal (nar. 1937). Na jaře, při první vlně koronaviru, se členáři městského věstníku podělil o vzpomínky, jak se říčanské děti ke konci války také učily „distančně“. Zařadili jsme je také do kroniky v pasáži věnované výročí konce druhé světové války. Dne 30. října odešla z tohoto světa v 98 letech Květoslava Košková, rozená Zajíčková, manželka Karla Koška, na kterého pamětníci vzpomínají jako na zakladatele místního aeroklubu a muže mnoha talentů.

Listopad

Měsíc listopad přinesl zvolnění pravidel v souvislosti s koronavirem. Děti se vrátily do škol, lidé se mohli trochu nadechnout. Knihovna zřídila donáškovou službu a 25. listopadu mohla otevřít výdejní okénko. Říčany zažily změnu ve vedení města.

Podzim bez Šatopletova podzimu a dalších kulturních událostí

Kulturní centrum Labuť muselo už v říjnu vzhledem k opatřením proti koronaviru zrušit veškeré kulturní akce. Přerušeny byly také taneční kurzy, které se léta konají pod vedením manželů Vítových. Nemohla proběhnout ani oblíbená přehlídka amatérských souborů Šatopletův podzim. Abonentní koncerty Kruhu přátel hudby se organizátoři rozhodli přesunout na období od října 2021 do května 2022.

Děti zpátky do škol

Děti se po týdnech distanční výuky vrátily zpátky ke vzdělávání ve škole. Nejprve do školy nastoupili ve středu 18. listopadu žáci 1. a 2. třídy. V pondělí 30. listopadu začala prezenční výuka i dalších žáků prvního stupně a 9. tříd. Další třídy druhého stupně a nižší třídy osmiletého gymnázia se ve škole začaly střídat v tzv. rotační výuce: jeden týden ve škole, další týden opět z domu distančně. Poslední ročníky středních škol obnovily výuku ve středu 25. listopadu. Přísnější hygienická pravidla například zavedla vstup žáků do školy i dosud nevyužívanými zadními a bočními vchody a v přesně stanovený čas, aby se spolu jednotlivé třídy nepotkávaly.

Otevření infostánku ke kamenům zmizelých

Ve středu 25. listopadu byl za účasti zástupců města a muzea otevřen informační stánek k říčanským kamenům zmizelých. Zájemci ho najdou v historické trafice na Masarykově náměstí nedaleko kostela. Osud říčanských židovských rodin, které žily na říčanském náměstí ještě na začátku druhé světové války, přibližují informační tabule a videa. V rámci projektu, který finančně podpořil i Nadační fond obětem holocaustu z prostředků Ministerstva kultury ČR, vznikl také leták s mapkou se zaznačenými kameny zmizelých. Připravuje se výukový program pro žáky základních škol. Pro veřejnost se stánek otevře, až bude situace s koronavirem a klimatické podmínky příznivější.

Prosinec

Obyvatelé Říčan jsou zvyklí potkávat se v prosinci na Masarykově náměstí: o adventních nedělích se účastnit kulturního programu, 5. prosince tam zažívat Čertí rej a před Štědrým dnem si při společném setkání popřát radostné Vánoce. Tentokrát bylo všechno jinak. Akce tohoto typu se konat nemohly. Město bylo hezky vánočně vyzdobené a lidé, kteří měli tentokrát víc času, se věnovali i výzdobě svých domů a bytů. Vánoce byly na blátě, ale okouzlení bílou krásou Říčan v prosinci zažily: sníh se na město na pár hodin snesl ve čtvrtek 3. prosince.

Změna na pozici starosty

Vladimír Kořen odešel po deseti letech z funkce starosty města Říčan. Své rozhodnutí oznámil na listopadovém jednání říčanského zastupitelstva s tím, že volba jeho nástupce proběhne 16. prosince 2020 v historickém sále staré říčanské radnice. Podle rozhodnutí vládnoucího uskupení Klidné město povede Říčan dosavadní místostarosta David Michalička. Při příležitosti jmenování nového starosty byla založena tradice převzetí pomyslného klíče od města, z rukou odcházejícího starosty nově zvolenému starostovi. Klíč pro město navrhl, vyrobil a věnoval p. Jiří Černý z Pacova. Více v části kroniky věnované politickému a veřejnému životu města.

Adventní neděle a betlémské světlo

Na adventní neděle město ve spolupráci s církvemi a organizacemi, které program obvykle chystají, připravilo předtočené vstupy. Lidé se na ně mohli podívat na plátně na náměstí, nebo přes internet v klidu domova. První adventní svíci na požehnaném věnci zapálili 29. listopadu společně starosta Vladimír Kořen s farářem Konstantinem Petrem Mikolajkem, O. Praem. Sváteční slovo při rozsvěcení stromu pronesla ředitelka ZUŠ Říčany Iveta Sinkulová. Vystoupil žesťový soubor pod vedením Jiřího Odcházela a pěvecký sbor Naladěno pod vedením Lucie Novákové. Na dalších adventních vstupech se podílely Církev bratrská, Olivova dětská léčebna, Klub Cesta, MAS Říčansko a Církev československá husitská. Betlémské světlo rozdávali skauti ze střediska Lípa Říčany těsně před svátky u mariánského sloupu a bylo pak k dispozici i v kostele sv. Petra a Pavla.

Testování na covid-19 v říčanské nemocnici

V říčanské nemocnici se vedle PCR testů (jejich vyhodnocení trvá několik hodin, vzorek odebraný ze sliznice nosohltanu je potřeba zkoumat v laboratoři) začaly provádět i rychlejší testy antigenní. U nich je výsledek známý maximálně do 30 minut. Kapacita odběrového místa pro antigenní testy byla krátce před Vánocemi navýšena. Nemocnice se tak za podpory města Říčany snažila vyhovět obrovské poptávce veřejnosti na antigenní testování (které vzhledem k stanovené výši úhrady a pracnosti není pro provozovatele odběrných míst atraktivní). Testování s plnou úhradou z veřejného zdravotního pojištění pro širokou veřejnost bylo v nemocnici možné od 16. prosince. V prosinci probíhalo také dobrovolné antigenní testování pedagogů.

Vakcína

Ke konci roku se čím dál častěji začalo mezi lidmi skloňovat slovo vakcína s nadějí na zastavení epidemie koronaviru a návrat k běžnému životu. Věděli jsme, že v první fázi budou očkování zdravotníci, personál zařízení pro seniory a senioři ve věkové kategorii 80+. Bude se očkovat v říčanské nemocnici, budeme muset jezdit do Prahy, nebo vznikne v Říčanech velkokapacitní očkovač centrum? To v prosinci ještě jasné nebylo.

Dlouhé vánoční prázdniny

Vláda ČR mimořádně prodloužila žákům prázdniny a školáci tak šli do škol naposledy v pátek 18. prosince. Dnem 18. 12. se na základě usnesení Vlády ČR opět uzavřela všechna městská vnitřní sportoviště.

České Vánoce

Místní kostel sv. Petra a Pavla rozezněly tóny modrých houslí Pavla Šporcla. Ten zde pro sousedy z Říčan nahrál program České Vánoce 2020. Premiéru měl večer před Štědrým dnem na plátně na Masarykově náměstí. Po jeho boku vystoupila i skvělá sopranistka Jana Šrejma Kačírková, čerstvá držitelka již třetí ceny Thálie. Zazpívala skladbu Ave Maria. Pavel Šporcl zahrál dále skladby Tichá noc, Svatá noc, Alla Trepack pro dvoje housle (inspirováno hudbou P. I. Čajkovského), Rolničky i koledu Narodil se Kristus Pán.

Vánoce bez půlnoční

Půlnoční mše svatá se tentokrát v říčanském kostele nekonala, ani bohoslužba pro děti na Štědrý den odpoledne. Vládní nařízení omezila počet účastníků na bohoslužbách na 10 % osob

obsazenosti kostela. Věřící mohli přijít v omezeném počtu na další bohoslužby ve vánočním období. Dne 25. a 26. prosince byl kostel několik hodin otevřený i pro další návštěvníky, kteří si při vánoční procházce přišli prohlédnout betlém.

Obyvatelstvo

Sociální a demografický vývoj

Počet obyvatel bydlících v Říčanech k 1. lednu 2021 činí 16 630 osob. Z toho je 15 415 Čechů a 1215 cizinců. Podrobnější rozpis uvádí následující tabulka, která zahrnuje údaje podle registru občanů na Městském úřadě v Říčanech.

Během roku se narodilo celkem 158 dětí, zemřelo 136 obyvatel, sňatků bylo uzavřeno 54.

POČET OBYVATEL V ŘÍČANECH KE DNI 1. 1. 2021

	ČESKÁ REPUBLIKA	CIZINCI
JAŽLOVICE	156	33
KUŘÍ	163	23
PACOV	873	65
RADOŠOVICE	2 400	342
ŘÍČANY	10 480	631
STRAŠÍN	1 077	90
VODĚRÁDKY	266	31
CELKEM	15 415	1215
CELKEM ČR A CIZINCI	16 630	

(zdroj: Odbor správních agend a dopravy, Oddělení evidence obyvatel, osobních a cestovních dokladů MÚ Říčany)

Osobnosti Říčán, výročí

Dne 8. května jsme si připomínali 75. výročí **konce druhé světové války**. Sovětské vojenské jednotky do Říčán vjely v pozdním odpolední 9. května. V posledních měsících války školu na náměstí zabrali němečtí vojáci, a tak se žáci a žákyně učili různě – v jiných budovách, nebo i doma. Jeden z říčanských pamětníků, Karel Ťukal (1937–2020) připomněl souvislost s dneškem, kdy měly říčanské děti také domácí výuku. Pro květnové číslo místního věstníku tehdejší žák druhé třídy chlapecké obecné školy uvedl, že svého tehdejšího pana učitele vlastně ani neznal. Do školy (dnešní ZUŠ) si se spolužáky chodili pro zadání domácí práce: *„Myslím, že to byl čtrnáctidenní termín. Přišli jsme si nahoru do učebny, kde nám pan učitel Jirků rozdál úkoly. Byly velmi jednoduché.“* Většinou šlo o přepisování textu z čítanky. Němčině, kterou měli oficiálně mít, ani počtům se tehdy nevěnovali. Rodina pana Ťukala tenkrát bydlela pod Marvánkem a maminka, vystudovaná učitelka, si vzala skupinku šesti, sedmi druháků na starost. *„Sem tam jsme si u nás doma s kamarády sedli a nějaké ty úkoly se udělaly. Studovali jsme dálkově, nebo večerně, tak jak to i dnes žáci mají,“* připomíná souvislost s dneškem a opatřeními proti koronavirové nákaze. Po prázdninách, kdy dali místní řemeslníci školu po pobytu vojenské posádky do pořádku, se žáci a žákyně vrátili zpátky do lavic. Od září 1945 se děti už učily rusky.

V týdnech následujících po konci druhé světové války, před 75 lety, byla založena odbočka **Českého národního aeroklubu v Říčanech**. Jejím předsedou se stal Bedřich Němec, ředitel učňovské školy, a jednatelem konstruktér Karel Košek. Aeroklub pro létání získal pozemek od Josefa Procházky, sedláka z Kuří. Stodola jim sloužila jako hangár. Činnost byla orientována na výcvik v bezmotorovém létání začínající dobrodružným létáním na školních kluzácích – pilot seděl na sedačce ničím nechráněn, kluzák nebyl vybaven ani základními přístroji pro řízení letu. Adepti byli opravdu odvážní muži, ale i ženy, na létajících strojích. Aeroklub se prezentoval 13. října 1946 atraktivním leteckým dnem, který navštívilo 2 500 diváků. Jako organizátoři jsou uváděni Košek, Šašek, Veselý a Michl. Éra říčanského aeroklubu trvala krátce, po únoru 1948 už pro něj nebyla vhodná doba. Mnozí členové aeroklubu ale spojili s létáním i další životní dráhu jako výkonní letci, výzkumní pracovníci nebo funkcionáři leteckých organizací.

Před 145 lety, 28. května 1875, se narodil **Otakar Nebuška**. Známary kritik, publicista, organizátor i skladatel působil léta také v Radošovicích. Bydlel v domě č.p. 146 v dnešní ulici Edvarda Beneše. V našem městě ovlivnil činnost divadelního spolku Dramatika, angažoval se v Sokole i v Okrašlovacím spolku. V roce 1948 jej Syndikát českých spisovatelů a skladatelů ustanovil hudebním patronem říčanského okresu. Zemřel 28. října 1952.

Dne 24. května uplynulo dvacet let od úmrtí významné osobnosti říčanského kulturního života **Karla Vladimíra Buriana**. Zemřel den po svých 77. narozeninách. Od dětství se K. V. Burian věnoval hudbě – hrál na housle a klavír, vytvářel drobná hudební díla. Po uzavření konzervatoře byl jako šestnáctiletý totálně nasazen v Německu, odkud se vrátil v roce 1944 a byl přidělen jako učitel zpěvu a českého jazyka na říčanskou měšťanku. Po druhé světové válce studoval na Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy obor hudební věda u profesorů Josefa Huttera a Josefa Plavce. Po zřízení říčanského gymnázia v roce 1950 zde začal vyučovat český jazyk a hudební výchovu a pokračoval pak i na následné jedenáctiletce. Ve své pedagogické činnosti prosazoval nové pojetí výuky. Orientoval ji především na porozumění hudební řeči a na dějiny české hudby.

Výklad doplňoval ukázkami z nejznámějších hudebních děl z gramofonových desek nebo přímo vlastní hrou na klavír.

V aule říčanského gymnázia pořádal tzv. hudební pátky. Studenty, jejich rodiče a hudebně zainteresovanou říčanskou veřejnost seznamoval jak s klasickou, tak s moderní hudbou. Setkání začala v padesátých letech a pokračovala s pozdějším názvem Hudební besedy ještě v letech šedesátých. Návštěvníci se seznamovali s českými i zahraničními hudebními díly, a to jak ze záznamů, tak z živých vystoupení předních umělců – hudebníků i zpěváků. K představením podával K. V. Burian podle tehdejších účastníků mimořádně poutavý a zasvěcený výklad. Uměl velice dobře moderovat, zval významné hosty, někdy i sám hudebně přispíval do programu.

Při gymnáziu založil Karel Vladimír Burian žákovský pěvecký sbor, který sám dirigoval. Spolupracoval také s říčanským ochotnickým spolkem Tyl. Rozsáhlá byla jeho spolupráce s Divadlem hudby v Praze a se Supraphonem, s nimiž natočil okolo stovky pořadů. Ve spolupráci s pedagogickým nakladatelstvím Komenium vzniklo deset školních diafilmů (určených ke statickému promítání v diapojektorech snímek po snímku) k hudební výchově. Na vlnách Československého rozhlasu běžely jeho přednášky v relacích Akademie třetího věku. Tím výčet jeho aktivit nekončí. Byl také spisovatelem a napsal jedenáct zajímavých knih o historii hudby, např. O hudbě starověké, středověké a novověké, Stručné dějiny anglické hudby, Světová operní divadla nebo Čajkovského Evžen Oněgin. Nejvýznamnější pak byly Dějiny světové opery (The Story of World Opera) a Dějiny světového baletu (The Story of World Ballet) vydané jednak v Londýně, jednak v nakladatelství Artia. Psal životopisy známých hudebních osobností (čtrnáct knížek), příběhy z hudebního života (osm beletristických knih), doprovodné texty ke gramofonovým deskám, ale také detektivní romány. Úspěšná činnost K. V. Buriana byla oceněna cenou ministerstva kultury a třemi výročními cenami Supraphonu, v zahraničí pak medailí Za vynikající službu hudbě.

Životní jubilea

Desátého února oslavila 80. narozeniny **Jana Černohorská**, rozená Kudrnová. Dětství a rané mládí strávila v Hradci Králové. Po maturitě na jedenáctiletce složila přijímací zkoušky na obor ruština – čeština na Vysoké škole ruského jazyka a literatury, která v té době vznikla při Univerzitě Karlově. Za důležitý dnes považuje dvouměsíční pobyt v Moskvě v roce 1960, kdy působila jako hosteska na výstavě Československo 1960. Tehdy měla možnost blíže poznat nesvobodný život obyčejných lidí v této komunistické zemi.

Po státních zkouškách v roce 1961 nezačala učit, jak původně předpokládala: využila nabídky působit jako redaktorka v Československém rozhlasu v redakci pro děti a mládež. Natáčela reportáže do nedělního pořadu Pionýrská jitřenka. Při natáčení a zpracování příspěvků podnikala různé experimenty (např. využití skrytého mikrofonu, ostrý střih, natáčení s dětmi formou hry nebo improvizovaných etud).

Při srpnové okupaci Československa vojsky Varšavské smlouvy v srpnu 1968 se podílela na svobodném vysílání ze záložního studia v Dykově ulici, tehdy stanici Československo II. S kolegou také navštívila prezidenta generála Ludvíka Svobodu, aby mu sdělili svůj názor na okupaci země a na další vývoj. Při nastupující normalizaci bylo její vysílání pod přísným dohledem. Věta „*Moudří lidé nám radili, abychom si vzali ušanky, my jsme raději volili kulíšky*“ byla v jejím pořadu odhalena jako příklad nepřátelského postoje k politické situaci. Kvůli těhotenství nesměla být z práce propuštěna, do budovy rozhlasu ale měla po dobu první i druhé mateřské a rodičovské dovolené vstup zakázán. V roce 1975 musela z Československého rozhlasu odejít.

Jako politicky nepohodlná absolvovala více než tři desítky pohovorů, než se jí podařilo získat práci. V roce 1987 začala učit na prvním stupni 1. ZŠ v Říčanech, kde se s manželem a dětmi usadili. Během listopadových událostí 1989 se aktivně účastnila demonstrací. Již v prosinci 1989 obdržela nabídku k návratu do Československého rozhlasu. Od roku 1990 tak opět působila v redakci pro děti a mládež, kde natáčela reportáže ze setkání s historiky, spisovateli nebo muzikanty. Věnovala se i literární a umělecké tematice. V té době obdržela řadu ocenění. Český rozhlas opustila v roce 1999, kdy odešla do důchodu. Její kariéra „rozhlasačky“ a učitelky tímto rokem ale ještě úplně neskončila. Naopak se jí podařilo spojit obě milované profese. V roce 1999 nastoupila jako učitelka opět do 1. ZŠ Říčany a zároveň externě spolupracovala s Českým rozhlasem. Kontakt s říčanskými školáky využila v hodině *Budu ředitelem lanové dráhy* (1999). Zároveň své žáky seznamovala se zajímavými lidmi a s prací reportéra v kroužku *Zvědavci*. Externí spolupráci s rozhlasem ukončila v roce 2002. Jako učitelka pracovala do roku 2003. Jana Černohorská je vdaná za novináře Jiřího Černohorského, mj. autora publikace *Říčany a čas* (2009). Její životní příběh natočili a zpracovali žáci 1. ZŠ Masarykovo náměstí Říčany v projektu *Příběhy našich sousedů*. Vzpomínky jsou součástí portálu Paměť národa.

Dne 30. dubna oslavil 85. narozeniny sochař **Miroslav Hudeček**. Rodák z jihomoravské Strážnice se od sedmdesátých let usadil s rodinou v Říčanech. S manželkou, sochařkou-keramičkou Olgou Hudečkovou, si zde postavili dům s ateliérem. Vystudoval pražskou Akademii výtvarných umění, při absolutoriu získal Hlavní cenu akademie za obor sochařství. V šedesátých letech dostal

příležitost tvořit v zahraničí; v roce 1966 tak vycestoval na roční stipendijní pobyt v New Yorku. Pracoval tam v ateliéru japonského sochaře Tochio Adate.

Jedno z nejvýraznějších děl, na kterém umělecká dvojice Hudečkových pracovala společně, je od června 2019 opět v plné kráse: v roce 1984 byla na stanici metra Vltavská v Praze-Holešovicích instalována osm metrů vysoká fontána s plastikami Fauna a Vltavy z kameniny. Olga a Miroslav Hudečkovi na ní pracovali v Poštorenských keramických závodech. Vypalování, převoz i instalace nebyly snadné, dvoupodlažní fontána váží čtyři tuny. Druhé vyhotovení mohutných plastik stojí u Hudečkových na zahradě, manželé je tady pojmenovali po svých předčasně zemřelých dětech.

Pro Říčany vytvořil Miroslav Hudeček portréty T. G. Masaryka (parčík před Starou radnicí) a Jana Amose Komenského (před státním gymnáziem). Učitele národů sochař modeloval mnohokrát a jeho slova si se ženou často připomínají: „*Co nevytvoříte v čase, který je vám vyměřen, nikdo to za vás již nevykoná.*“

Pátého října před 80 lety se narodila **Hana Ťukalová**, rozená Novotná. V Říčanech žije celý život. Rané dětství prožila v protektorátu. Do první třídy nastoupila těsně po válce – a to do školy, ve které pak jako dospělá sama pracovala jako učitelka. Přála si studovat střední školu v Praze, ale nešlo to kvůli rodinné situaci: pocházela totiž z rodiny živnostníka. Její tatínek vlastnil obchod s uhlím. Ten komunisté po roce 1948 znárodnili a ona ani její bratr si nemohli vybírat školu podle svých představ. Nakonec jí maminka našla střední pedagogickou školu v Litoměřicích, kde studovala v letech 1953–1958. Bydlela tehdy na internátu v někdejší klášterce a domů jezdila jen na neděli. Na internátě ji měli „převychovat“, protože její rodina prý na ni měla špatný vliv... Po skončení střední školy získala možnost nastoupit do říčanské školy jako vychovatelka v družině, později učila na národní škole. V šedesátých letech se provdala a také vystudovala Pedagogickou fakultu UK v Praze. Když v září 1968 začal školní rok, ona i její kolegové ve škole psali petice a protesty proti sovětské okupaci. V roce 1969, když KSČ odsoudila události roku 1968 jako kontrarevoluci, začaly prověrky a Hana Ťukalová byla přeložena na jinou školu, v roce 1974 musela úplně odejít ze školství s tím, že není žádoucí, aby vychovávala děti. Změnila obor, pracovala ve zdravotnickém zásobování. V listopadu roku 1989 se aktivně zúčastnila událostí sametové revoluce a brzy přišla nabídka z říčanské školy. Váhala, protože dlouho pracovala v jiném oboru, ale nakonec se v roce 1991 do školství vrátila. Nastoupila na druhý stupeň, kde učila český jazyk a občanskou výchovu. Tady vydržela až do odchodu do důchodu v roce 2000. Její životní příběh natočili a zpracovali žáci 1. ZŠ Masarykovo náměstí Říčany v projektu Příběhy našich sousedů.

Hospodaření města

Rozpočet na rok 2020

Rozpočet města na rok 2020 počítal s investičními výdaji v celkové výši 356 milionů korun. V tiskové zprávě města z konce roku 2019 bylo uvedeno:

Pokračovat budou velké investiční akce zejména v oblasti vodohospodářské infrastruktury. Říčanskou kasu vyjdou v tomto roce na zhruba 100 milionů korun. Poté, co v loňském roce radnice investovala do opravy stoky A, provedla rekonstrukci kanalizace a vodovodu v ulici Politických vězňů a postavila vodovodní řad na Strašín a Pacov, bude pokračovat se započatými stavbami Intenzifikace ČOV Říčany a ve Voděrádkách stavbou vodovodu a kanalizace. Dalších cca 100 milionů půjde v roce 2020 do oblasti školství. Kromě zahájení plánované výstavby budovy 1. ZŠ na Komenského náměstí chce město začít stavět i další mateřskou školu Větrník v ulici Bílá, na kterou se podařilo získat dotaci. Přestavba staré školy v Kuří na mateřskou školu, kde vzniknou dvě třídy, by měla skončit v srpnu tohoto roku. Již v lednu proběhne výběrové řízení na ředitelku. V Kuří také město postaví nové dětské hřiště. Plánuje se též rekonstrukce stávající MŠ Srdíčko a obnova zařízení školní kuchyně v ZŠ Bezručova. Na základě memoranda s říčanskými skauty město poskytne podporu na zřízení městské lesní školky v prostoru nově budované skautské klubovny u Marváňku. Návštěvníci kulturních akcí v Labuti jistě uvítají investici do klimatizace. V oblasti dopravní infrastruktury dokončí stavbaři v květnu cyklostezku z Prahy Kolovrat do Mnichovic. V koordinaci s akcí ŘSD chce město opravit přilehlé chodníky v rámci rekonstrukce ulice Černokostelecká (aktuálně se stále počítá se zahájením 1. etapy v roce 2020, potvrzení ŘSD však město nemá). Město v těchto dnech podává žádost o dotaci na obnovení podchodu pod železniční tratí Praha – Benešov s bezbariérovým přístupem. Pokud bude úspěšná, nový podchod vznikne přibližně v místě Lihovaru. Dokončena bude stezka pro pěší a cyklisty od nádraží k nákupní zóně u Tesca, která se začala budovat v prosinci minulého roku. Radnice v rozpočtu pamatuje i na výstavbu nových parkovišť. Více aut zaparkuje u základní školy u Říčanského lesa, kde se zvedla poptávka po parkování díky návštěvníkům nového sportoviště. Vedle Říčanského pivovaru v ulici Olivova se začne připravovat velké parkoviště pro centrum města a okolní školní budovy. Projektová dokumentace na úpravu parkovacích ploch v okolí nádražní budovy právě vzniká v kanceláři UNIT architekti. Z položky investic budou financovány i rekonstrukce ulice Bílá, která souvisí s výstavbou mateřské školy Větrník, a ulice Melantrichova v souvislosti se základní školou na Komenského nám. Dostavěn bude i chybějící roh chodníku Za Větrníkem. Několika miliony z rozpočtu na provoz bude radnice hradit opravy silnic a chodníků ve městě. Projekt Revitalizace sídliště, který radnice odstartovala v loňském roce, by měl začít realizací první etapy. Revitalizace okolí rybníku Marvánek v loňském roce neproběhla. V případě přebytku hospodaření za rok 2019 bude zařazena do investic v roce 2020. Z rozpočtu bude dále, mimo jiné, zakoupena i cisternová automobilová stříkačka pro Jednotku sboru dobrovolných hasičů Říčany. Město Říčany požádalo o dotaci a zbytek uhradí ze zisku z úsekového měření.

Pandemie koronaviru ovlivnila investice i v našem městě, některé plánované investice byly pozastaveny (např. se nepodařilo prozatím začít s výstavbou budovy 1. ZŠ na Komenského náměstí). Obyvatelé Řičan mohli v průběhu roku 2020 ocenit tyto **hotové projekty**:

Radnice dokončila třetí etapu rekonstrukce Politických vězňů, kterou začala v roce 2018. Nechala asfaltový povrch Cesty svobody nahradit velkoformátovou dlažbou a alej doplnit městským mobiliářem. Umístila i odjezdovou tabuli autobusů a vlaků.

Sto let stará budova obecné školy v Kuří se změnila ve školu mateřskou. První děti školka přivítala 1. září 2020.

Pražské Kolovraty se přes Říčany propojily s Mnichovicemi. Lokalita Na Vysoké má nyní další spojení s centrem města. Od uvedení do provozu v létě 2020 po cyklostezce projely nebo prošly tisíce lidí.

Stežka pro pěší i cyklisty propojila říčanské nádraží s komerční zónou. Město získalo i dotaci na podchod pod tratí a vybralo zhotovitele. Stavba podchodu začne na jaře 2021.

U sportoviště u 3. ZŠ město zvětšilo parkovací plochu pro návštěvníky a dosadilo stromy.

Radnice se spolu s FK Říčany pustila letos v létě do rekonstrukce fotbalové tribuny. Modernější bude nejen venkovní část pro diváky, ale hlavně zázemí pro hráče uvnitř tribuny.

Na přání občanů proběhla modernizace dopravního hřiště. Na jaře 2021 snad přivítá nové žáky dopravní výchovy.

Hospodářský život

Obchod a služby

Vládní opatření uzavřela na jaře část obchodů a služeb. Lidé se naučili nákupy častěji než dřív vyřizovat přes e-shopy, restaurace i některé obchody a provozovny otevřely **výdejní okénka**. Zboží jste si telefonicky objednali a pak vyzvedli. Na tento systém přešly i některé říčanské restaurace: U Labutě, Na Fialce, Říčanský pivovar a další. Stejná situace se opakovala na podzim. Vařit a připravovat jídlo nepřestala síť Dhaba Beas, provozovna s kebabem a místní pizzerie. O jejich služby nepřestal být zájem i vzhledem k uzavření školních jídelen. Rodiče začali víc vařit doma, ale přece jen vítali zpestření a úlevu od každodenní povinnosti v podobě hotových jídel. Místní restaurace se pustily také do **rozvážky jídla**.

Lidé v době protiepidemických opatření začali také více péct. Řada nadšenců se pustila do domácí výroby chleba. Místní pekárny si ale na pokles zájmu nemohly stěžovat. Přibyla k nim v poslední době další provozovna, o které je mezi lidmi slyšet, **Caltovna**. Pekárna peče na Masarykově náměstí v prostorách za prodejnu zdravé výživy (adresa Masarykovo náměstí 5/18), její zboží je k dostání i v dalších prodejnách v okolí. Caltovna říčanské rodiny Vlčkovy nepoužívá moderní chemii. Tato malosériová pekárna spojuje tradiční a často pozapomenuté pekařské postupy s poznatky současné dietetiky. Pekaři pracují s žitným, špaldovým nebo pšeničným kvasem; nabízejí chleba, jemné pečivo i celozrnné knedlíky. Při tvorbě receptur se inspirovali z bohaté sbírky historických, regionálních i mezinárodních receptur.

Z jižní strany náměstí se ztratil obchod Cocho/mix and go s čokoládovými pralinkami a dalším zbožím, na konci roku se v těchto prostorách (v domě na Masarykově náměstí 11) objevil espresso bar rodinné pražírny **Zrníčko**. O čerstvě praženou kávu, čaje a čokoládu je zájem i v době pandemie koronaviru. Pražírna Zrníčko se nachází v Českém Brodě a praží zde kávu dováženou z Ameriky, Afriky i Asie.

Místo prodejny Merino v domě na Masarykově náměstí 17/6 zákazníci nově najdou obchod **Almarka** se zbožím pro děti (hračky, oblečení a doplňky od lokálních značek).

Na Černokostelecké 53/17 je nově otevřena provozovna **Ševcůrna**: opravy obuvi, kabelek, batohů, opasek a jiných výrobků z kůže a textilu.

Zdravotnictví a péče o obyvatelstvo

Říčany mají od začátku roku k dispozici přístroje **AED (automatické externí defibrilátory)**. Těmito přístroji může i naprostý laik poskytnout kvalitní první pomoc, resuscitaci, a zachránit tím lidský život. Umístěny jsou Na Fialce u plavčíka, v informačním centru na Masarykově náměstí, na sportovišti u lesa a v DPS na Komenského náměstí.

Přísná opatření, která měla za cíl zabránit řetězovému šíření nemoci covid-19 v jarních měsících, se v Říčanech vyplatila. V Říčanském kurýru č. 5/2019 podával Vladimír Kořen **starostenský report**, v němž shrnoval situaci: *„S odstupem času můžeme říct, že jsme úspěšně prošli první zatěžkávací zkouškou. Na Říčansku nevznikla žádná významnější skupinová nákaza. Přímou v Říčanech hygienici zaznamenali méně než deset případů a v okolí zhruba další dvě desítky. To, že nepropukla epidemie jako v jiných zemích či oblastech, je především váš úspěch. Rozhoduje disciplína, odpovědnost, hygiena i ohleduplnost. Hluboce vám děkuji a děkuji také za soudržnost a vzájemnou pomoc.“* Říčanský starosta připomněl i smutné momenty. Také v říčanské nemocnici zemřel pacient s touto nemocí, celou republikou pak otrásl především příběh zdravotní sestry z Thomayerovy nemocnice, která v Říčanech žila se svou rodinou. Nákaza se objevila u pěti lidí, kteří pečují o seniory na Říčansku; naštěstí byli zodpovědní a své klienty chránili. Zodpovědný přístup měli pečovatelé v sousední obci: *„Naprosto příkladnou formu ochrany klientů zvolili v Domě seniorů kardinála Berana v Mukařově, kde se s klienty personál uzavřel a již téměř dva měsíce jsou v karanténě.“* Napsal starosta v průběhu jarního nouzového stavu.

Město Říčany vyhlásilo časově neomezenou **veřejnou sbírku pro rodinu zdravotní sestry z Thomayerovy nemocnice a pro pozůstalé dalších obětavých zdravotníků, kteří podlehlí nákaze v důsledku své práce**. Vyhlášení sbírky radnice připravila a schválila první dubnový den. Finanční pomoc mohli lidé posílat na transparentní účet do konce roku a sbírka pokračuje dál. Vyplaceno bylo 300 000 Kč. Zůstatek účtu sbírky ke dni 18. prosince 2020 byl 245 965,18 Kč.

Náročné období zažil na podzim **Domov seniorů ve Voděrádkách**, kde i přes veškerá bezpečnostní opatření a používání ochranných prostředků došlo k výrazné nákaze klientů i personálu. Díky dobrovolníkům, kteří se přihlásili na výzvu, se podařilo zajistit chod zařízení bez povolání armády.

Podzimní druhá vlna pandemie koronaviru přinesla i v Říčanech vyšší čísla nakažených. Celkem podle oficiální statistiky Krajské hygienické stanice bylo ke 14. 12. 2020 v Říčanech prokázáno 874 případů. **Testovací místo** na covid-19 fungovalo od 5. října v říčanské nemocnici, na jeho otevření se dohodla radnice s akciovou společností Nemocnice Říčany. Rada města rozhodla i o volnění přibližně 150 tisíc korun měsíčně na zajištění provozu tohoto místa. Lidé si přes rezervační systém také vyhledávali volné kapacity testovacích míst v Praze nebo třeba v Benešově. V sociálních zařízeních začali na podzim s testováním klientů i zaměstnanců antigenními testy, které dodal stát.

Politický a veřejný život města

Poplatky v Říčanech v roce 2020

Na jednání zastupitelstva města v prosinci 2019 byla zrušena obecně závazná vyhláška města Říčany č. 6/2017 o místních poplatcích a byly přijaty nové vyhlášky, které s účinností od 1. ledna 2020 odpovídají platnému znění zákona o místních poplatcích podle novelizace. Město Říčany doposud vybíralo poplatek ze psů, poplatek za užívání veřejného prostranství a poplatek z ubytovací kapacity. Podle současné právní úpravy zákona č. 565/1990 Sb., byl poplatek z ubytovací kapacity a poplatek za rekreační pobyt zrušen a nahrazen jedním poplatkem, který se jmenuje **Poplatek z pobytu**. Ten bude platit v původní výši 6 Kč za každý započatý den pobytu. Rozšířil se okruh poplatníků a nový poplatek se bude vztahovat na poskytnutí placeného ubytování bez ohledu na to, zda je místo ubytování kolaudováno jako ubytovací zařízení nebo ne. Znamená to, že poplatek za pobyt se bude vztahovat také na ubytování v soukromí.

Oba další místní poplatky, poplatek ze psů a poplatek za užívání veřejného prostranství, prodělaly rozsáhlou obsahovou změnu. U **poplatku ze psů** se poplatek platí obci, kde je držitel psa přihlášen, nemusí zde mít trvalý pobyt jako tomu bylo v minulosti. Výše poplatku za psa na kalendářní rok zůstává za jednoho psa chovaného v obytných domech (činžovních a panelových) 1 000 Kč, za druhého a každého dalšího psa 1 500 Kč. Majitelé psa v rodinných domech zaplatí 700 Kč, za druhého a každého dalšího psa 1050 Kč. Pokud je držitelem osoba starší 65 let, je poplatek pouze 200 korun, za dalšího psa pak o stokrát více. Začne platit novela veterinárního zákona o povinném čipování.

Výše poplatků za užívání veřejného prostranství se nemění.

Celková cena **pitné a odpadní vody** pro rok 2020 se zvedá o 7,8 % a činí 78 Kč bez DPH/1 m³, (tj. 89,70 Kč včetně 15 % DPH). Oproti roku 2019 zaplatí občané za kubík o 6,50 Kč včetně DPH navíc. Po snížení DPH z 15 na 10 % (pravděpodobně od května 2020) bude cena včetně DPH vyšší o 2,60 (3,1 %). Kalkulovaná výše ceny vodného na rok 2020 je 41,70 Kč bez DPH za 1 m³ pitné vody. Jde o navýšení o 4,38 Kč oproti loňskému roku. Stočné se za kubík odpadní vody navýší o 1,27 Kč a pro rok 2020 zaplatíme 36,30 Kč bez DPH.

Ceny za **svoz a likvidaci odpadu** zůstávají pro rok 2020 pro obyvatele beze změn. Například za šedesátilitrovou nádobu směsného odpadu občané Říčan zaplatí 408 Kč, plná cena bez trvale hlášeného pobytu přitom je 1 632 Kč.

Překvapte Říčany – 4. ročník

Na konci roku 2019 předkládali občané Říčan návrhy, jak zlepšit život v našem městě, v dalším ročníku participativního rozpočtování.

Podmínky jsou několik let stejné: námět se musí vejít do dvou milionů korun a musí být proveden na majetku města. Je potřeba námět také veřejně představit. V listopadu a prosinci došlo k prezentaci námětů v KC Labuť, v hospůdce na Marvánku, v restauraci Jureček a v hotelu Pavilon. Mezi náměty se objevil například projekt Krajina vzpomínek (téma pohřebnictví), Komunitní/městská zahrada původně navržená pro Komenského náměstí, Komunitní zahrádka v lokalitě u sídliště Na Kavčí skále, Psí loučka ve stejné lokalitě, dobrovolnický projekt Sousedé, který podporuje vzájemnou sousedskou výpomoc a sounáležitost, náměty na ekologickou

likvidaci biologického odpadu ze zahrad i domácností, námět Obnovit Říčanský les po kůrovcové kalamitě, v oblasti sportu Rekonstrukce hřiště v areálu Strašinská, Revitalizace umělého povrchu tréninkového hřiště na Lázeňské louce, Revitalizace tréninkového hřiště u sportovní haly, dále námět Legální plocha pro streetart umělce, Říčanská hop aréna nebo projekt Revitalizace návsi Strašín. Celkem bylo námětů 28, byly mezi nimi i ty, které přešly do hlasování z minulého ročníku. Mezi tématy se hojně vykytovala doprava a chodníky.

Do říjnového hlasování postoupilo 19 projektů ve dvou kategoriích. Vítězné projekty vybíralo téměř sedm stovek hlasujících. **Rekonstrukce cesty pro pěší k nádraží od ulice Scheinerova** získala celkem 315 hlasů a druhý námět, **Revitalizace povrchu hřiště na Lázeňské louce**, získal celkem 199 hlasů. Na realizaci těchto dvou projektů uvolní říčanská radnice v roce 2021 dohromady 4 miliony korun ze svého rozpočtu. Na třetím místě získal výraznou podporu i námět na **vybudování chodníku k říčanskému hřbitovu**. Snad bude získat 150 hlasů veřejnosti důvodem pro zařazení tohoto projektu do investic města v nejbližší době, protože tento návrh se hlasování zúčastnil již podruhé. Se svým námětem se nevzdal ani pan Oldřich Schreiber, který námět na **zastřešení autobusových zastávek** zopakoval, a tentokrát vyhrál kategorii malé projekty i absolutní pořadí s počtem 316 hlasů (loni jich získal 209). Ve věku 88 let se stal říčanský pamětník úspěšným navrhovatelem a pravděpodobně i nejstarším hlasujícím. Tento navrhovatel obsadil i třetí příčku v kategorii malé projekty s námětem **rozšíření chodníku v ulici Rooseveltova**, který získal podporu 230 hlasujících (rok předtím jiný navrhovatel získal pro tento námět 146 hlasů). **Zapojení veřejnosti do obnovy Říčanského lesa** je druhý záměr z kategorie malé projekty, který bude radnice realizovat. Získal 258 hlasů, přičemž pouze jeden záporný hlas svědčí o shodě veřejnosti na tomto tématu. Naopak velmi kontroverzním se stal námět na založení přírodního hřbitova v krajinném parku u Marváňku vedle Ořechovky, kterému 107 lidí udělilo záporný hlas a obsadil poslední příčku v kategorii do dvou milionů. Hlasujícím se nelíbil ani záměr na dobrovolný kastrovní program pro kočky a pejsky občanů města. Námět ohodnotilo záporně 94 hlasujících a obsadil poslední příčku v kategorii do půl milionu. Pomyslnou třetí příčku v záporných hlasech obsadil námět na psí loučku na Kavčí skále, který nakonec skončil i celkově v záporných číslech.

Říčany do třetice nejlepším městem pro život v České republice

Porovnání kvality života ve 205 obcích s rozšířenou působností a Praze prezentoval projekt Obce v datech už třetím rokem. Říčany obhájily prvenství potřetí a svůj náskok před druhou Prahou dokonce ještě vylepšily. Výpočet indexu kvality života probíhá podle mezinárodní metodiky pod záštitou prestižní auditorské společnosti Deloitte. Porovnávána jsou „Big Data“ jednotlivých obcí ve třech hlavních kategoriích: zdraví a životní prostředí, materiální zabezpečení a vzdělání, vztahy a služby. Výsledky jednotlivých kategorií se zpracovávají podle 29 ukazatelů.

Kauza bytů na Komenského náměstí

V kauze bytů na Komenského náměstí 1910 padl rozsudek okresního soudu pro Prahu východ: Smlouvy budoucí podepsané v roce 2002 o převodu bytů na nájemníky za sto korun jsou platné. Písemné odůvodnění rozsudku bylo doručeno zastupující advokátní kanceláři města 18. září. Starosta svolal na 29. září mimořádné jednání, kde byl probírán pouze tento bod. Informace přebíráme z tiskové zprávy města: *„Bylo to natolik důležité rozhodnutí, že jsem se obrátil na zastupitele, aby celou věc posoudili. Vždyť jde o majetek přesahující 80 milionů korun*

a při takovém rozhodování se musí každý krok velmi vážít. Právní nejistota může ohrozit v budoucnu jak zastupitele, tak budoucí majitele bytů. Právě proto je soudní verdikt zásadní. Jednal jsem čestně," komentuje situaci starosta Vladimír Kořen (Klidné město) a dodává: „Přestože bylo zastupitelstvo svolané narychlo, nikdo nechyběl. Využili jsme i možnost dálkového hlasování přes Skype.“ Právní zástupkyně města v této věci Jana Zwyrtek Hamplová doporučovala zastupitelům podat odvolání proti rozsudku. Ovšem 11 hlasů zastupitelů pokračování soudního sporu zastavilo. Starosta Vladimír Kořen přečetl zastupitelům sdělení právní zástupkyně Jany Zwyrtek Hamplové, kde uvádí argumentaci pro podání odvolání. Podle ní se s výrokem soudu nelze v žádném případě ztotožnit, neboť jeho obsah neodpovídá jak právní úpravě zákona o obcích, a to ani v době podpisu sporných smluv, tak nerespektuje dostupnou judikaturu k otázce postavení obcí jako subjektu, který má základ v právu veřejném. Soud se podle ní nijak nevypořádal s „mravností“ smluv v době jejich podpisu, tedy s tím, že město se zavazuje prodat byt několikamilionové hodnoty za 100 korun, tedy de facto darovat úzké skupině nájemců (ti sice před výstavbou složili městu nemalou půjčku v řádu statisíců, tu si však v následujících letech odbydleli formou sníženého nájmu). Mimo jiné píše, že tento rozsudek je názorový extrém, který vzbudil pozornost v celé ČR, kdy obce a města řeší obdobné problémy, protože civilní soud de facto nabádá město, aby uzavíralo smlouvy, které jsou podle zákona o obcích protiprávní. „V pozici starosty jsem se držel názoru právního zástupce města – tedy špičkové advokátky, která se na tuto problematiku specializuje. Hlasoval jsem proti usnesení, které mělo zastavit proces odvolání. Neúčastnil jsem se ani žádných jednání mezi politickými subjekty. Drtivá většina zastupitelů Klidného města hlasovala podobně. Respektuji ale demokratické rozhodnutí, které vycházelo z celého politického spektra všech stran v zastupitelstvu,“ vysvětluje starosta Kořen. Řada měst řeší stejný problém jako Říčany. Některá nechávají smlouvy budoucí prověřit soudy, jiná byty převádějí. Nedávná rešerše města zjistila, že například Holice, Třebechovice pod Orebem, Vrchlabí i jiná města nakonec byty na základě ne zcela bezvadných historických smluv převedla. Další to podle dostupných informací chystají či hledají cestu, protože finanční modely jsou různé. „Jedná se o velmi složitou věc a chápu, že advokát města doporučil odvolat se z důvodu větší právní jistoty. Ovšem s přihlédnutím k dlouhodobému očekávání nájemníků v dobré víře a zejména k vynesenému rozsudku ohledně platnosti smluv zastávám názor, že rozhodnutí většiny zastupitelů bylo dostatečně podložené a v dané situaci nejlepší možné,“ doplňuje místostarosta David Michalička (Klidné město). Dále na jednání zastupitelstva vystoupil i zastupitel a právník Adam Polánský (STAN), který obhajoval argumenty proti odvolání. Uvedl, že v daném případě je legitimní upřednostnit právo na ochranu legitimního očekávání nájemníků před ochranou vlastnického práva města. Dále uvedl, že nelze odhlédnout od faktu, že v případě podání odvolání by byli nájemníci nuceni iniciovat řádově desítky soudních sporů (lhůta pro podání žaloby jim končí 31. 12. 2020, rozhodnutí odvolacího soudu do tohoto data je naprosto nepravděpodobné), čímž mohou vzniknout městu do budoucna mnohamilionové škody (současně vzniknou statisícové až milionové náklady na straně nájemníků za soudní poplatky a náklady právního zastoupení). V plném znění jsou oba texty na webu města u zápisu ze zastupitelstva. Zastupitelstvo již letos v létě odhlasovalo podání žaloby na platnost smluv v dalších bytových domech postavených na přelomu tisíciletí na Komenského náměstí. I při stavbě domů s číslem popisným 1999 a 2000 poskytlo město pozemek a získalo státní dotaci, byl však použit jiný finanční model, než u domu 1910. Nájemci si zde neodbydlovali nájem, ale vzniklo bytové družstvo. Také tyto byty by podle smluv z roku 2002 mělo město převést letos na podzim

na nájemníky, resp. členy družstva, za sto korun. Kauza bytů na Komenského náměstí tedy jedním rozsudkem nekončí. Žalobu na určení neplatnosti jedné ze smluv budoucích na převod družstevního bytu v domě č. p. 2000 město podalo v průběhu října.“

Volby do krajského zastupitelstva

Na začátku října, 2. a 3. 10., se konaly v patnácti volebních okrscích v Říčanech volby do Zastupitelstva Středočeského kraje. Sídla volebních okrsků zůstala ve stejných volebních místnostech jako v předešlých letech, při vstupu do volební místnosti byla povinnost zakrytí dýchacích cest (rouška, šátek apod.). O 65 křesel ve Středočeském kraji se ucházelo 16 stran. Volit přišla přibližně polovina voličů – to je o 10 % vyšší volební účast než v celém Středočeském kraji. Započítáno bylo celkem 5 732 platných hlasů. Nejvíce hlasů v Říčanech, jako v celém kraji, získali Starostové a nezávislí v čele s kandidátkou na hejtmanku Petrou Peckovou, starostkou Mnichovic (v Říčanech 1 764 hlasů; 30,77 %). Následovala ODS s 1 402 hlasy (24,45 %), za kterou na 13. příčce kandidoval místní zastupitel Miloslav Šmolík. Na svém volebním lístku upřednostnilo tohoto kandidáta 271 voličů z Říčan. Osmáctyřicetiletý stavební inženýr bude krajským zastupitelem již třetí období. Do zastupitelského křesla nově usedne padesátiletý Tomáš Petr, který kandidoval za Českou pirátskou stranu. Zdravotnický specialista a školitel první pomoci postoupil z desáté pozice na kandidátce Pirátů. Ti v Říčanech získali celkem 891 hlasů (15,54 %). Tomáš Petr získal 57 přednostních hlasů. Na dalších pozicích se umístily strany ANO 2011 (689 hlasů; 12,02 %) a Spojenci – TOP 09, Hlas, Zelení (394 hlasů; 6,87 %).

Hejtmankou Středočeského kraje se stala Petra Pecková. Pro funkční období 2020–2024 bylo zvoleno za hnutí STAN 18 zastupitelů, za Českou pirátskou stranu 12 zastupitelů, za Občanskou demokratickou stranu 16 zastupitelů, za koalici Spojenci pro Středočeský kraj (TOP 09, Hlas a Zelení) 4 zastupitelé, za hnutí ANO 2011 15 členů zastupitelstva.

Změna ve starostenském křesle

Vladimír Kořen odešel po deseti letech z funkce starosty města Říčany. Své rozhodnutí oznámil na listopadovém jednání říčanského zastupitelstva. O ukončení působení na říčanské radnici začal vážně mluvit už v průběhu roku 2019. Důvody jeho odstoupení jsou zásadní, Vladimír Kořen vnímal, že pro odchod nastal nejvyšší čas. Občanům Říčan důvody detailně vysvětlil v městském věstníku.

Jedním z důvodů pro odchod je podle jeho vyjádření kauza prodeje bytů na Komenského náměstí. Město má na základě smluv, které byly uzavřeny před 20 lety, nájemníkům převést byty za neobvyklých podmínek. Majetek v hodnotě 64 milionů korun se bude prodávat nájemcům v ceně 100 korun za byt. Peníze, které do projektu půjčili, se jim vrátily ve sníženém nájemném. Říčany nechaly prověřit platnost smluv soudem, který v první instanci smluvní závazek potvrdil. Zastupitelé se pak těsně rozhodli, že se město proti verdiktu neodvolá. Proti názoru starosty hlasovali i dva zastupitelé Klidného města. *„Respektuji svobodné rozhodnutí, neberu to jako zradu, ale jako demokracii. Zároveň však musím přijmout politickou odpovědnost a také reagovat na změnu politických sil v klíčové otázce. Už před rokem mě kauza velmi tížila a bylo jasné, že se v dalších měsících budou pohledy v rámci zastupitelského klubu Klidného města vyvíjet. V pozici starosty jsem stovkám lidí způsobil smutek i rozhořčení, nicméně právní nejistota byla a je velká, stejně jako rizika. Právní kroky město prostě udělat muselo a motivem rozhodně nebylo někoho*

okrást, ale naopak chránit,“ vysvětluje odstupující starosta a dodává: „Už před rokem jsem také věděl, že nelze v pozici starosty s klidným svědomím pokračovat dál a dělat, že se nic neděje. Každá varianta byla špatná, měla spousty právních, etických i komunikačních rovin a šachovým pohledem vždy končila mým koncem. S trochou nadsázky jsem zdědil po předchůdcích svůj vlastní starostenský konec. Kdybych neodešel, zklamal bych sám sebe.“ Další z důvodů odstoupení Vladimíra Kořena je prozaičtější, je jím únava. Deset let plného výkonu sebere velkou část životní energie. Stačí jen výčet projektů, které se ve starostenské dekádě Vladimíra Kořena uskutečnily: rekonstrukce MŠ Čtyřlístek, MŠ U Slunečních hodin, výstavba MŠ Zahradka, rekonstrukce MŠ Kuřátko, nyní zahájená výstavba MŠ Větrník, koupě budovy MŠ Srdíčko, rekonstrukce sportovní haly, kulturního centra, budovy ZŠ Štefánikova, rekonstrukce ZŠ Nerudova, rekonstrukce ulic Štefánikova, Rýdlova, Politických vězňů a Olivova, výstavba sportovního areálu u 3. ZŠ, sportoviště Sokolská, Geoparku u 1. ZŠ s hradní zahradou, příprava Botanického centra u 3. ZŠ, rekonstrukce výtvarného oddělení ZUŠ, nástavba budovy ZUŠ, oprava Staré radnice včetně historického sálu, rekonstrukce a vyčištění Mlýnského rybníka, rybníka Marvánek, Jureček, Rozpakov, Srnčího rybníka, koupě budovy Husovy knihovny, rozšíření čistírny odpadních vod, dostavba kanalizace a vodovodních řadů ve městě s novými stovkami přípojek, výstavba vodojemu, oprava hlavní kanalizační stoky, výstavba cyklostezky Praha-Mnichovice, výsadby krajinné zeleně na desítkách hektarů, nový územní plán s etapizací, která usměrňuje výstavbu a vede stavebníky k ochraně klimatu, výsadba parku na Lázeňské louce, parku Václava Havla, veřejné sady, participativní rozpočet, hlasování obyvatel, společné nákupy energií, festival Pohoda Džez, žákovské zastupitelstvo, koncerty pro školáky, znovuoobnovení partnerství mezi evropskými městy, šatny ragbistů, tribuna fotbalistů, areál v Pacově, stacionář Olga, opravy chodníků na Černokostelecké, Říčanské, Březské... Obyvatelé s trvalým pobytem platí jen čtvrtinu nákladů na svoz odpadu a mají městskou dopravu zdarma. Jako první už v roce 2011 přišly Říčany s elektronickým způsobem hlasování rady. Během 10 let prošlo starostovi Vladimíru Kořenovi rukama téměř 10 000 jednotlivých bodů pro jednání rady, na konci většiny z nich je zpravidla uzavření nějakého smluvního vztahu. (Informace jsme převzali z tiskové zprávy města.)

Vladimír Kořen pokračuje v moderování televizního pořadu Zázraky přírody a dne 1. února 2021, v novém školním pololetí, nastoupil na 3. ZŠ Říčany U Říčanského lesa jako učitel přírodopisu, fyziky, občanské výchovy a dějepisu. K tomuto sdělení na svém profilu na Facebooku obdržel ke dvěma stovkám komentářů.

Volba nového starosty proběhla 16. prosince 2020 v historickém sále staré říčanské radnice. Podle rozhodnutí vládnoucího uskupení Klidné město povede Říčany dosavadní místostarosta, stavební inženýr **David Michalička**.

Na postu místostarosty ho nahradí podnikatel Pavel Matoška, sedmičlennou městskou radu nově doplní grafický designér Michal Anelt. Všichni jsou zastupiteli zvolenými za hnutí Klidné město. Do nových pozic je schválila většina zastupitelů na svém prosincovém jednání. David Michalička naváže na své dlouhodobé působení na říčanské radnici na pozicích projektového manažera, radního a následně místostarosty, jimž se naplno věnuje od roku 2015. Znalost říčanské radnice i obecných pravidel fungování městské samosprávy už dokázal proměnit v řadu úspěšně realizovaných projektů jako jsou cyklostezka z Kolovrat do Mnichovic, zavedení říčanských městských a školních linek nebo Seniortaxi. Výrazně se rovněž zasadil o omezení tranzitní kamionové dopravy nebo o nedávno zahájený projekt revitalizace říčanských sídlišť. Aktivně se

podílel nebo podílí na pořádání volnočasových aktivit, jako jsou Streetfood Festival, Letní kino, sportovní závody a další. David Michalička povede radnici jako uvolněný starosta.

Zajištění provozu úřadu v roce 2020 bylo někdy velmi složité s ohledem na nemoci a karantény zaměstnanců i distanční výuku jejich dětí, ale i přesto se dařilo. Městský úřad často suploval uzavřené úřady v jiných městech a tomu odpovídal nápor na služby poskytované úřadem. Služby úřad zajišťoval v souladu s omezeními podle platných nařízení vlády a metodických pokynů ministerstva vnitra.

Nečekaný odchod Karla Stanslického, důležité osobnosti Říčán za sametové revoluce

Dne 3. prosince 2020 zemřel někdejší komunální politik a laskavý člověk MUDr. Karel Stanslický. První porevoluční starosta Říčán Jaromír Jech napsal pro Říčanský kurýr č. 1/2021 nekrolog, který zde přinášíme v plném znění:

„Nečekaný skon Karla Stanslického zasáhl silně všechny, kteří měli to štěstí poznat hlouběji Karlovu duši, jeho povahu. Po prvotním šoku se mi ale vynořily v mysli desítky vzpomínek, hlavně z mládí, všechny spojené s jeho úsměvem. Není divu, byli jsme gymnaziální spolužáci, v době dospívání je vše růžové, život teprve začíná. Ten nakažlivý optimismus a nadšení mě provázely v Říčanech opět po Listopadu 89, kdy se Karel stal jednou z vůdčích osobností říčanského Občanského fóra, kdy nastával nový život. Dnes mi tehdejší situace, byť byla svou politickou podstatou pochopitelně odlišná, nějak připomíná tu současnou, koronavirovou. Tehdy i nyní jsme jako společnost stáli před něčím novým, neznámým. Letos hledá celý svět lék na novou nemoc, tehdy jsme my, a nejenom v Říčanech, hledali lék pro společnost, postiženou čtyřiceti lety nedemokracie. Neměli jsme s řízením města žádné zkušenosti. Byli jsme 'jen' společenstvím lidí, kteří se navzájem znali a chtěli změny. Dnes už vím, že jediným dostupným lékem, bez kterého by nic nebylo, byl právě ten Karlův optimismus, nadšení, idealismus. Karel, navenek působící jako ten nejmírnější člověk a 'veselá kopa', se ukázal v klíčových situacích neobyčejně nekompromisní. Při jednáních s představiteli tehdejší komunistické moci ve městě byl nesmlouvavý. Dokázal v době, kdy nebylo ještě zřejmé, zda se vše nenavrátil do starých kolejí, tvrdě prosazovat naše požadavky svobodného uspořádání věcí veřejných. Nebál se vyprovodit ze dveří do Občanského fóra infiltrovaného člena StB. A svým vrstevníkům, kteří byli součástí tehdejšího národního výboru a jeho hospodářských aktivit, sdělit nepříjemný fakt, že končí... Karel byl ideálním komunálním politikem listopadového období. V čase, kdy se tvořilo něco zásadně jiného, nového. Šel vždy za svojí pravdou, sledoval prospěch města, jeho obyvatel. Jeho podíl na podobě dnešních Říčán je nepřehlédnutelný. Byl jedním z průkopníků, na jehož práci mohli a mohou navazovat další. Karle, díky za to, že se nám v našich Říčanech tak dobře žije!“

Církev

Římskokatolická církev

Během nouzového stavu, který česká vláda vyhlásila kvůli epidemii koronaviru od 12. března, se uzavřely také kostely. Věřící měli možnost se bohoslužeb účastnit prostřednictvím přenosů v televizi (Česká televize, TV Noe) a v rozhlasě (Český rozhlas, Radio Proglas).

Uprostřed nejhlubší krize, 16. března, kdy v nejméně zasažených italských regionech umíraly denně stovky lidí (pandemie zachvátila nemocnice a domovy seniorů), udělil papež František mimořádné požehnání městu Římu a světu. Sám křehký vyšel povzbudit věřící celého světa. Takto záběry z televizního přenosu popsal v ranní úvaze na stanici Vltava architekt Norbert Schmidt: *„Křehký starý muž stojí sám na pustém náměstí a našim pocitům propůjčuje výraz. Antický orientální příběh ze zapadlé římské provincie zrcadlí na plazmových obrazovkách tíživou situaci zavírané pozdní digitální moderny... Proti beznaději všudypřítomné hrozby, tu nestojí v bílém lékař, ale muž modlitby ztělesňující nejhroženější skupinu obyvatel, která vykazuje nejvyšší smrtnost... Před fasádou chrámu, symbolu moci a vlivu katolické církve a papežství tu osamělý papež bezprecedentně s nejvyšší pokorou mluví o milosti rozdávané zdarma všem bez rozdílu... Proti důsledkům globalizace tu jako jejich ztělesnění i protipól současně stojí římský pontifex – stavitel mostů. Starý stavitel mostů, který se v našem propojeném světě pokouší překlenout naši nemocnou osamělost“.*

On-line bohoslužby se začaly objevovat také na webových stránkách a YouTube kanálech rozmanitých českých a moravských farností. V nejbližším okolí Říčan se živě vysílalo z pražských kostelů a z Mnichovic.

V říčanské římskokatolické farnosti fungovala během jarní koronavirové karantény dobrovolnická skupina, která provozovala **farní pomocnou linku** – mohli se na ni obrátit lidé, kteří potřebovali nakoupit, vyzvednout léky, pohlídat děti nebo jinou pomoc. Od pondělí do pátku bylo možné telefonovat po několik hodin na tři telefonní čísla. Farní pomocná linka se zformovala z dobrovolníků z farnosti a jejich přátel. Zapojilo se do ní přes dvacet dobrovolníků: studentů i jejich rodičů, často provázaných se skautským hnutím. A pomáhali nejen v Říčanech, ale i v dalších částech rozlehle farnosti. Během března a dubna například také distribuovali farní zpravodaj Zvon. Kněží Konstantin Petr Mikolajek a Matěj Jaroslav Baluch sloužili v počátcích opatření bohoslužby pro menší počty věřících, poté jen soukromě a v době uvolňování opatření od 24. dubna (v počtu do 15 osob) opět v kostele. Individuální duchovní služba byla možná po telefonické domluvě stále. Farníci se spojovali s věřícími v Evropě v modlitbě, kterou ve své výzvě uveřejnili předsedové institucí zastupujících biskupské konference evropských zemí.

Výuka náboženství na říčanské faře byla od března zrušena, skupiny starších dětí se ale s katechetkami scházely přes WhatsApp nebo Skype.

Od 11. května bylo možné, aby se konaly **bohoslužby s účastí nejvýše ve stejný čas 100 osob**. (Tomuto kritériu už mohly vyhovět mše ve všech kostelích říčanské farnosti; jen výjimečně přijde více návštěvníků). Od 25. května se počet osob zvýšil na 300 a od 8. června byla povolena účast

na bohoslužbách v počtu nejvýše 500 osob. Stále bylo nutné dodržovat stanovená hygienická opatření.

V bohoslužebném prostoru (kostele, sboru apod.) i nadále měli účastníci bohoslužby dodržovat minimální rozestupy 2 metry mezi sebou, s výjimkou členů domácnosti, účastníci bohoslužby si před vstupem povinně dezinfikovali ruce, nosili ochranný prostředek dýchacích cest vyjma okamžiku přijetí Eucharistie/Večeře Páně. V rámci bohoslužby bylo vynecháno kontaktní pozdravení pokoje a žehnání se svěcenou vodou. Bohoslužebný prostor měl být po bohoslužbě řádně vyvětrán a vydezinfikovány kontaktní plochy (kliky, lavice).

V neděli 28. června se tak mohla téměř ve stejné slávě jako obvykle konat **poutní mše svatá**. V kostele sv. Petra a Pavla v Říčanech ji od 9.30 hod. sloužil P. Jakub Karel Berka, O. Praem., administrátor farnosti u kostela sv. Ludmily v Praze. Koncelebrovali říčanští duchovní. Po bohoslužbě se věřící sešli na farní zahradě, aby pouť oslavili i vzájemným setkáním s bohatým občerstvením.

V sobotu 11. července se od 14.30 hod. u křížku v Předboři, na rozhraní čtyř cest, konala **mše svatá s prosbou o požehnání pro tento kraj a za úrodu**. Sloužil ji P. Matěj Jaroslav Baluch, O. Praem.

Na podzim a v zimě se návštěvnost kostela řídila **aktuálními opatřeními proti koronaviru**. Věřící si už od jara zvykli na roušky, na omezení počtu návštěvníků kostela a dezinfekci. Nově od pondělí 5. října vstoupilo v platnost opatření, které zakazovalo zpěv. Došlo tedy ke zrušení koncertů, zpěvu v hodinách hudební výchovy i během bohoslužeb. Ministerstvo zdravotnictví označilo zpěv za rizikový z hlediska dalšího šíření nákazy.

Česká katolická charita

Tříkrálová sbírka, spojená s Charitou České republiky a římskokatolickou církví, proběhla v pražské arcidiecézi, do které Říčany patří, od 1. do 14. ledna. Několik skupinek koledníků chodilo v tomto období po Říčanech i v okolních obcích: v Herinku, ve Slušticích, v Mukařově, ve Velkých Popovicích, Popovičkách, Doubravici a v Kostelci u Křížků. Kasička je pravidelně k dispozici také na Městském úřadě v Říčanech. Celkem se podařilo vybrat **100 244 Kč**, což je dosud nejvyšší částka, kterou se v Říčanech podařilo vybrat. (Poprvé se zde sbírka konala v roce 2002.)

Darované finanční prostředky podpoří projekty Arcidiecézní charity Praha: Rekonstrukce azylového domu pro matky a rodiny s dětmi sv. Maří Magdalény v Kralupech nad Vltavou, Sociální bydlení v Praze-Třeboradicích, Pomoc rodinám v nouzi, Zdravotní péče v Ugandě. Větší část peněz se vrátí do místní farní charity a budou použity na akce pro seniory a návštěvy nemocných, na výpomoc potřebným rodinám ve spolupráci se sociálním odborem Městského úřadu v Říčanech, jako podpora hospice v Čerčanech a Domova pro seniory v Mukařově.

Pravidelně na podzim a na jaře se v Říčanech koná **humanitární sbírka** pro Diakonii Broumov. Jak jsou obyvatelé Říčan zvyklí, nosí ošacení, lůžkoviny a potřeby pro domácnost na Masarykovo náměstí ke kostelu. Jarní sbírka se konala v pozdějším termínu, 9. června. Vedoucí místní charity Marie Junková popsala situaci takto: *„Dříve to nebylo vzhledem ke koronavirové krizi možné. Také jsme ani nečekali, že přijde tolik dárců jako obvykle. Byli jsme ale příjemně překvapeni, kolik lidí s dary nakonec ke kostelu zavítalo. Obdrželi jsme množství pytlů, krabic, dokonce i kufry*

a batohy různého oblečení, obuvi a dalších věcí, které následně zaplnily více než polovinu nákladního auta.“ Marie Junková si pochvalovala, že k dobrovolníkům se kromě stálých pomocníků zapojili i mladí z farnosti. Podzimní sbírka proběhla v úterý 6. října. Také v tento termín byla sbírka úspěšná: „Vydařilo se počasí, nepršelo a bylo pěkné teplo, a tak jsme bez problémů mohli všechno uložit do předsíně kostela. Druhý den přijel podle dohody s Diakonií řidič s menším nákladním autem, které jsme skoro celé zaplnili darovanými věcmi. A protože přijímáme i peníze, které využijeme jako příspěvek na odvoz sbírky a zbytek máme na naši další činnost, vybrali jsme 1 820 Kč. Z této částky jsme 1 000 Kč odeslali na účet Diakonie Broumov.“ Popsala situaci vedoucí farní charity. Ve farním zpravodaji Zvon se rozepsala: „V této době, která je poznamenána koronavirem, je velmi radostné vidět, že lidé na druhé nezapomněli a do sbírky se zapojili, když přinesli oblečení, obuv nebo nádoby a ještě navíc přidali nějaké peníze. Pán Bůh zaplat' za dary i pomoc při sbírce!“

Místní infrastruktura

Doprava a spoje

Na konci dubna skončily práce na nové **cyklostezce** v Říčanech. Projekt s názvem **Do Prahy na kole** tak po několika letech usilovné práce úspěšně skončil. Slavnostní otevření cyklostezky se konalo v září během městských slavností.

Na 13 nejfrekventovanějších zastávkách ve městě (v obou směrech) byly v létě nainstalovány **nové elektronické označnický**. Displeje cestující informují o nejbližším příjezdějším spoji. Zůstaly i klasické papírové jízdní řády. Na stanovišti Na Fialce u Cesty svobody je instalována **velká informační tabule** s odjezdy autobusů i vlaků, kde se dozvíte také o případném zpoždění. Většinu investičních nákladů ve výši zhruba 3 milionů korun pokryje dotace z evropských fondů.

Dokončením Cesty svobody v úseku od křížení s ulicí Politických vězňů směrem do centra završilo město čtvrtou a poslední etapu velké investiční akce, která začala v roce 2018. Vjezd na pěší zónu k příchodu k vlakům je zakázaný. Dopravní značení pěší zóna umožňuje vjezd pouze rezidentům. Pokud lidé vezou někoho k vlaku nebo ho tam vyzvedávají, je pro ně určeno přilehlé K + R parkoviště na ulici Politických vězňů před autobusovou zastávkou.

Záchranné složky: hasiči a policie

Únorová **bouře Sabine** se nevyhnula ani Říčánům. Nejhorší situace nastala v období 10. až 12. února. V pondělí 10. 2. a během úterního dopoledne strážníci řešili celkem na čtyřicet událostí v souvislosti se silným větrem. Nejčastější výjezdy byly k odstraňování popadaných stromů a větví, ať už na komunikace, auta, domy, nebo dráty elektrického vedení. Úzká spolupráce a koordinace sil a prostředků probíhala napříč složkami integrovaného záchranného systému, ale i s oddělením technické správy města a pracovníky pohotovostních služeb dodavatelů energií, kteří obnovovali elektrické vedení. Hasiči, policisté i strážníci zajišťovali uvolněné plechy na střeších, upevňovali či odstraňovali billboardy, cedule nebo poutače, vraceli na původní místo přenosné dopravní značení. Z bezpečnostních důvodů bylo například rozhodnuto o uzavření říčanských hřbitovů, ale i nafukovacích hal na sportovištích.

Na ploše rozsáhlého pozemku, kde měla původně stát věznice (jejíž stavba byla zažehnána po sametové revoluci 1989), má vzniknout **krajské centrum Policie ČR**. Rozlehlý areál po jednání s ministerstvem spravedlnosti přešel přes Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových právě do vlastnictví Policie ČR. Na ploše o rozloze 4,6 hektaru chce policie postavit své krajské centrum a také ubytovnu pro zhruba 80 policistů. Projekt je mezi investičními prioritami české vlády. Policie plánuje do Říčan přesunout na 850 osob včetně zásahové jednotky. Centrum vyrostě v těsné blízkosti Pražského okruhu a výstavba by měla stát necelé dvě miliardy korun. Nápad přesunout Krajské ředitelství policie Středočeského kraje ze Zbraslavi se zrodil před přibližně dvěma lety při jednáních se složkami integrovaného záchranného systému v Říčanech, kde se řešila otázka, co s ohromnými pozemky s nedostavěnou věznicí z konce osmdesátých let. Část připadla Ředitelství silnic a dálnic pro správu a údržbu Pražského okruhu a druhá část připadla Policii ČR.

Profesionální jednotka PO stanice Říčany provedla na žádost krizového štábu ORP Říčany **dezinfekci venkovních i vnitřních prostor ve městě Říčany**. V koordinaci s vedením města hasiči

vytipovali prostory, které vzhledem je k výskytu onemocnění COVID-19 vhodné dezinfikovat (velký počet sob, výskyt starších osob apod.). Dne 8., 14., 15. a 17. dubna proběhla dezinfekce rondelu a části podchodu nádraží Říčany, venkovních prostranství několika stanovišť tříděného odpadu, vnitřních služebních prostor Městské policie Říčany, Domu s pečovatelskou službou na Komenského náměstí a Olivovy dětské léčebny. Jednotka PO provedla dezinfekci pomocí chlornanu sodného a přípravku ANTI-COVID za použití motorového rosiče a ručního postřikovače.

V létě jsme si připomněli **25 let říčanské městské policie**. Při té příležitosti předal velitel Městské policie Říčany Václav Řezáč společně se starostou Vladimírem Kořenem na šest desítek ocenění. V historickém sále říčanské Staré radnice se ve čtvrtek 25. června sešli členové složek policie státní, kriminální, z dopravního inspektorátu, od hasičů státních i dobrovolných, z celní správy, ze zdravotní záchranné služby a zaměstnanci městského úřadu. Václav Řezáč obdržel ocenění za 25 let ve službě u městské policie. Pamětní medaile převzali také strážníci, kteří jsou členy říčanské městské policie pět let.

Životní prostředí

Výzva **Do práce na kole** byla v roce 2020 vzhledem k okolnostem jiná a výjimečná. Tento ročník ovlivnil covid-19 a fakt, že mnozí účastníci pracovali během výzvy z domu, a tak hledali alternativní možnosti, jak pohyb dohnat. Do tohoto ročníku se ovšem zapojilo historicky nejvíce soutěžících, 112 osob v 29 týmech. Soutěžili sami se sebou, zda vyjet, vyběhnout nebo vzít auto. Organizátoři vyčíslili, že 5 týmů mělo 100% úspěšnost, nejlepší soutěžící najel během květnových dnů 1402 km. Celkem účastníci najeli nebo nachodili po Říčanech 21 415,5 km.

Zakončení akce proběhlo formou cyklopičnicku s večírkem v mírně deštivém počasí dne 10. června na odpočívadle Na Vysoké – součásti cyklostezky Do Prahy na kole. Výzvu a závěrečný večírek podpořila řada regionálních sponzorů.

Jarní akce **Uklidíme Říčany** nebyla z důvodu koronaviru hromadná, ale město se do ní intenzivně zapojilo. Zaměstnanci úřadu se zúčastnili úklidu v okolí cyklostezky. Odpad sbírali v lokalitách u rybníků Rozpakov a Marvánek. Pohodového údolí, které bylo odpadem velmi zanesené, se ujali městští policisté. Úsek od Kolovrat po čističku odpadních vod uklízelo deset dobrovolníků z lokality Na Vysoké. Do úklidu se zapojili i zaměstnanci firmy ARTER, Cateringový servis, pět jich uklidilo úsek mezi Mostem sebevrahů a Domovem důchodců. K dubnovému úklidu se připojili i obyvatelé bytovek, kterým patří dík za shrabání veřejného trávníku před ulicemi Družstevní a U Kina. Zaměstnanci oddělení technické správy města odvezli nashromážděný odpad. Jednotlivé říčanské rodiny se zaměřily na úklid okolí svého bydliště.

Říčany na jaře navázaly spolupráci s firmou Nextbike a místní občané mohli začít využívat sdílená kola. Přes léto došlo k rozšíření stanovišť, kde lze kola vypůjčit. Jedná se o 26 stanovišť: Olivovna sídliště bus; Kavčí skála MŠ Čtyřlístek; Domov pod Kavčí skálou – parčík; Olivova – přejezd; Marvánek – restaurace; Sportovní hala; Dopravní hřiště; Mlýnský rybník; hřiště Kolovratská; Masarykovo nám. – radnice; Komenského nám. – Gabi Café; Na Fialce – hlavní vstup; OC Lihovar – Albert; Nádraží – U Kozlů; Nádraží – rondel; Bezručova, prodejna knedlíků; Černokostelecká, prodejna počítačů; Jureček – restaurace; Na Vysoké, altán u cyklostezky; 17. listopadu, lékárna Dr. Max; MŠ Zahrádka; Oáza Říčany, tenisový areál; U Mostu, Fit Lady; Smiřických pod Štukačkou; Tesco, Iceland; Contera; Zöllner.

V Ekocentru Říčany vznikla skupina **sekáčů trávy**. Je určena pro ty, kteří by se chtěli naučit zacházet s ruční kosou, nebo to už umějí, ale nemají příležitost kosit. Scházejí se, aby pokosili plochy, na které není možné nebo vhodné vyslat mechanizaci, pocvičili tělo a nadýchlali se čerstvého vzduchu. V červenci tak pokosili podmáčenou Vojkovskou louku (nedaleko výjezdu z Říčan směrem na Mukařov), kterou Ekocentrum udržuje jako místo výskytu vzácných vstavačů. Kosilo se i přímo v Říčanech – na „pešuňku“ (na náspu železniční trati u ulice Pod Tratí) nebo v sadu za hřbitovem. Podmínky pro sušení v červenci nebyly kvůli častým deštům příznivé: vojkovská louka zůstávala podmáčená a seno bylo nutné převézt k dosušení na Dvorek naproti Muzeu Říčany. Seno je určeno pro králíky a slepice v komunitním chovu na Dvorku i jinde.

Ve snaze důsledněji chránit zdraví nejen dětí, starších osob, ale všech obyvatel města, přistoupila říčanská radnice k **rozšíření území, kde nebude možné používat nebezpečné chemické postřiky**. Nařízení zpřesňuje plochy využívané širokou veřejností, počítá se zastavěnými či zastavitelnými pozemky i pozemky, kde se dává prostor zeleni. Dotčené území se opírá také o územní plán, který určuje dané plochy a plochy, které s pozemky bezprostředně sousedí. Jasně definovanou plochou bez nebezpečných postřiků tak například bude rozsáhlá lokalita nad Marvánkem, která slouží široké veřejnosti ke sportu i odpočinku, pás podél nově vysazených remízů a izolační zeleně u hřbitova, plocha orné půdy nedaleko nové školky a hřiště v Kuří či v blízkosti domova seniorů ve Voděrádkách. Celkově jde o stovky hektarů půdy. V tiskové zprávě, kterou vydalo město, se uvádí:

„Přípravky, jejichž použití je zakázáno ve vymezeném území a v jeho okolí (20 m) aplikovat, obsahují látky karcinogenní, mutagenní v zárodečných buňkách, toxické pro reprodukci a senzibilizující dýchací cesty, jsou přesně definovány zákonem. Jejich seznam se aktualizuje. Opatření zároveň podpoří preferenci 'nechemických metod' ochrany rostlin, založených například na agronomických postupech, nebo fyzikální, mechanické či biologické metody ochrany před škodlivými organismy.

V odůvodnění, které vypracoval advokát Pavel Černý z kanceláře Frank Bold Advokáti, s. r. o., se mimo jiné uvádí, že v České republice chybí pravidelný a na rizika dopadů přípravků zaměřený monitoring, který by umožnil tato rizika účinně řešit, což potvrzuje i Národní akční plán k bezpečnému používání pesticidů v České republice pro roky 2018–2022. Porušením zákazu se jednotlivec vystavuje pokutě až 40 tisíc korun a právnická osoba dokonce čtyřmilionové pokutě.“

Díky získané dotaci od Státního fondu Životního prostředí budou pracovníci městského úřadu jezdit ekologicky. Tři staré a technicky nevyhovující referentské vozy se spalovacími motory nahradí elektromotory vozů Škoda Citigo. **Nová elektroauta** do Říčan dorazila v polovině srpna.

Na výzvu Vladimíra Kořena se do projektu **Sázíme budoucnost v Říčanech** zapojili jednotlivci, rodiny i zájmová sdružení. Na konci listopadu a v prosinci proběhla **výsadba pestré škály stromů**, a to u říčanského hřbitova, u Pacova, na Vysoké nebo u frekventované silnice 101 blízko Lipanské. Nově vysázené stromy se objevily i v ulicích uvnitř města. O úspěšnost akce se postarali i říčanští dobrovolní hasiči, kteří vytvořili zázemí pro brigádníky. Složitou logistiku a organizací výsadby skvěle zvládlo oddělení technické správy města.

Na konci roku byla **dokončena oprava** dalšího z rybníků v Říčanech, **Rozpakova**. Bahno ze dna vypuštěné nádrže vyhrnula těžká technika na okolní pozemky. Čekalo se na dobu po sklizni. Pozemky nyní patří městu, které v prostoru severně od Rozpakova hodlá vybudovat zábranu proti erozi zemědělské půdy. Bude mít charakter zvlněné přírodní krajiny s květnatými loukami a mokřadem. Uprostřed rybníka už vznikl ostrůvek se stromy. Celá zóna by měla být spíše klidová, s prostorem pro přírodu a odpočinek. Po napuštění bude na Rozpakově hospodařit Český rybářský svaz MO Říčany.

Školství, sociální oblast

Dne 20. února 2020 proběhla v Říčanech jedinečná regionální konference s názvem **Společně pro úspěch našich škol**. Pedagogové, zřizovatelé, rodiče, účastníci z řad odborné veřejnosti a další zájemci se společně sešli, aby sdíleli své nápady pro práci s dětmi v našem regionu. Organizátorem konference byl MAP Říčany (Místní akční plán rozvoje vzdělávání) ve spolupráci se základními školami z regionu pod záštitou starosty Vladimíra Kořena.

Ráno se sešly přes dvě stovky účastníků konference v KC Labuť, kde se zúčastnili dvou hodinových panelových diskusí, které moderoval Václav Trojan, odborný konzultant informačního centra o vzdělávání Eduin. V blízkých školách a v Muzeu Říčany se poté konaly různorodé workshopy. Ty hledaly odpovědi například na otázky: Jak podporovat čtenářskou gramotnost? Dá se učit venku? Patří hodnoty a koučování do škol? Jak na výuku angličtiny? A co inkluze? Dokážou zřizovatelé a ředitelé táhnout za jeden provaz? Je libo inspiraci do tělocviku, výtvarky či hudebky? Patří konflikty do školy? Mnoho účastníků si nenechalo ujít odpolední přednášku v sále KC Labuť: publicista a konzultant Eduin Tomáš Feřtek mluvil na téma Co změnilo svět vzdělávání a proč nevede cesta zpátky.

Vzhledem k opatřením proti koronaviru měl školní rok 2019/2020 i začátek následujícího 2020/2021 pozměněný průběh; žáci a studenti a jejich učitelé si museli zvyknout na **distanční výuku**. Podrobněji se o tom píše v části Charakteristika roku a hlavní události ve městě. Vedení města se rozhodlo, že všechny učitele říčanských základních škol podpoří a pořídí jim notebooky. Během prázdnin byl schválen zákon o distančním vzdělávání a byla schválena finanční pomoc na počítače i od státu. Zlepšení vybavení učitelů se realizovalo zkraje školního roku 2020/2021. Dětem s příp. technickými problémy tak byly od stejného období školy připraveny pomoci: zapůjčit počítač i zajistit předplatné internetu.

V **Základní umělecké škole Říčany** probíhala na jaře a znovu od října také distanční výuka. Dosažení čtvrté úrovně opatření PES pak na podzim umožnilo výuku v hudebním oboru a konzultace pedagoga – žák v oborech ostatních.

Město Říčany organizovalo během uzavření škol během pandemie **pomoc pro rodiče, kteří jsou zaměstnaní jako zdravotníci, lékaři, pracovníci sociálních služeb nebo pracují u složek Integrovaného záchranného systému** (hasiči, policisté, záchranáři). Ve 3. ZŠ U Říčanské lesa v Říčanech byly vytvořeny třídy pro děti ve věku od 3 do 10 let.

Zápisy dětí do prvního ročníku základní školy pro školní rok 2020/2021 proběhly bez dětí, a to jako mimořádné opatření MŠMT ČR v souvislosti s onemocněním covid-19. Zápisy probíhaly týdnem od 3. do 9. dubna 2020. Zákonný zástupce dítěte vyplnil přihlášku k povinnému vzdělávání a zápisový lístek v elektronickém systému. Pokud má zřízený elektronický podpis, mohl podepsanou přihlášku poslat e-mailem řediteli školy. Pokud má datovou schránku, mohl přihlášku poslat řediteli školy datovou schránkou. Jinak si v elektronickém systému zaregistroval den a čas, kdy se může do školy osobně dostavit, a to v ochranné roušce. Před školou bylo

potřeba příp. čekat v rozestupech. Školy byly zabezpečeny tak, aby se nevyskytovalo v jednom prostoru víc než 10 osob, pracovníci byli v ochranných prostředcích (rouška, rukavice). Škola byla řádně vydezinfikována. Zápisy dětí do mateřských škol se pak konaly v květnu podobným způsobem.

Maturity se v tomto roce konaly v pozdějším termínu. První, státní část proběhla ve dnech 1. až 3. června. Školní maturity pak od 10. června. Novinkou bylo, že maturitní zkouška letos neobsahovala písemnou část z českého jazyka a písemnou část z cizího jazyka.

V září zahájila provoz nová **MŠ Kuřátko v místní části Kuří**. Po dni otevřených dveří na konci srpna se slavnostně otevřela 1. září za účasti zástupců města Říčany. Škola v Kuří ožila dětskými hlasy po pětapadesáti letech, tehdy ukončila činnost původní základní škola. Školní budova byla zrekonstruována pro účely dvoutřídní mateřské školy s kapacitou pro 46 dětí. Ředitelkou se stala Hana Koubková. První školní den doprovodily žluté balonky, žluté růže a žlutá mašle, kterou byl vstup školky převázán. Mašli rozvazoval předškoláček, prapranuk muže, který původní školu v roce 1905 pomáhal stavět.

Na přelomu roku se uzavřel vzdělávací projekt Post Bellum **Příběhy našich sousedů**, který na Říčansku probíhal od podzimu 2019 ve spolupráci s MAP v ORP Říčany. V tomto běhu, který ovlivnila pandemie koronaviru a opatření s ní spojená, se do natočení pamětnických příběhů pustilo 7 týmů ze základních škol z Říčan a z Mnichovic. I když děti pracovaly za ztížených podmínek a projekt tak trval déle, výsledek se podařil: vzniklo šest rozhlasových reportáží a jedna video reportáž. Hodnotila je spolu s dalšími výstupy odborná porota ve složení novinářka Petra Procházková (Deník N), pedagožka Iva Červenková (3. ZŠ U Říčanského lesa Říčany) a historik Martin Hůrka (Muzeum Brandýs nad Labem). Vítězným týmem se stala čtyřčlenná skupina z 1. ZŠ Říčany s příběhem Jany Černoorské, redaktorky Československého rozhlasu v době srpnové okupace 1968. Porota ocenila, že se týmu v audio reportáži podařilo dramatický příběh paní Jany srozumitelně podat; žáci zachytili cenné detaily týkající se československé historie druhé poloviny 20. století a lidí, kteří v té době žili a tvořili.

Stříbrnou příčku obsadil tým ze ZŠ Magic Hill s příběhem Jaromíra Jecha, říčanského starosty po listopadu 1989. Na třetím místě se umístily hned tři týmy: žákyně ze ZŠ T. G. Masaryka Mnichovice s příběhem Emilie Škábové; tým ze stejné školy, který zpracoval příběh Libuše Kovářové, a tým ze ZŠ Magic Hill, který se věnoval životnímu osudu Miloslavy Pangrákové.

Ocenění od organizátorů a od sponzorů dostali nejen vítězové. Pro všechny zapojené žáky byly připraveny věcné ceny od MAP v ORP Říčany, Muzea Říčany, Ladova kraje, měst Říčany a Mnichovice. Děti z prvních dvou míst se navíc vydají za zážitky na natáčení televizního pořadu Zázraky přírody.

Péče o seniory

V úterý 18. února se setkala v Koloběhu **Rada starších** složená ze seniorů, kteří se živě zajímají o život v našem městě. Místostarostka Hana Špačková vyjmenovala pro Říčanský kurýr č. 3/2020, čím se při setkání zabývali: „*Mimo jiné například upozornili na chybějící přechod k nádraží v ulici Politických vězňů, nesprávné nastavení osvětlení na nové komunikaci k nádraží, chybějící odpadkový koš v ulici kamenická nebo velký nepořádek podél nově budované stezky k Tesco, po trase bývalé vlečky. Rádi by uvítali, kdyby byl na Komenského náměstí umístěn bankomat, nebo aby sem alespoň některé linky 'Městské' zajížděly. Všechny prosby a požadavky jsme už na jednáních v rámci úřadu probírali a hledáme řešení, jak stav výše zmiňovaných nedokonalostí napravit, zlepšit nebo odstranit.*“ Ředitelka Koloběhu Eva Hazdrová informovala přítomné o připravované službě pro seniory, zdravotně postižené i kohokoli, kdo se dostane do nelehké situace. Službu zvanou POSEZ bude Koloběh poskytovat ve spolupráci se Středočeským krajem.

Tělovýchova a sport

V sobotu 25. ledna se v městské sportovní hale konal 10. ročník veřejných závodů **Říčanská laťka**. Zúčastnily se ho téměř dvě stovky dětí, což je přibližně šestkrát víc než během prvního ročníku. Soutěžilo se v šesti kategoriích. Soutěží už pětiletí, starší přípravka, ale i velcí dorostenci. Letošní závod zahájili starosta místní sokolské jednoty Robert Bělohávek a místostarosta Říčan David Michalička. Závěrečné slovo si vzal starosta Říčan Vladimír Kořen, který dětem pogrataloval, předal jim medaile a ve svém proslovu zdůraznil, jak důležité a krásné je věnovat se sportu. Padlo mnoho osobních rekordů.

Během posledního zářijového týdne se místní sokolská jednota připojila k akci **Sokol spolu v pohybu** probíhající souběžně s Evropským týdnem pohybu. Zúčastnilo se 250 cvičících z oddílů všestrannosti všech věkových kategorií, od rodičů s dětmi přes dětské oddíly až po seniory. Díky pěknému počasí se většina cvičení konala na sokolském hřišti a bylo tak možné splnit jeden z hlavních cílů této akce, tedy představit sokolské cvičení veřejnosti a rozšířit naše řady o nové cvičence. Letošním tématem byly tradiční české hry.

Na datum 8. října připadá Památný den sokolstva, od loňského roku oficiálně uznáný jako významný den. Připomínají se jím oběti, které sokolové přinesli v boji za svobodu a demokracii v průběhu minulého a předminulého století. Říčanstí sokolové v tento den uctívají památku **tradičním lampionovým průvodem kolem rybníka Jureček**. Nachystána byla osvětlená stezka podél břehu rybníka se třemi zastaveními, kde si účastníci mohli pustit na vodu lodičku se svíčkou. Aby se dodržela platná opatření v souvislosti s koronavirem, byl průvod rozdělen na menší skupinky, v praxi tedy každá rodina prošla stezku samostatně. Časové okno pro průběžný start bylo původně půlhodinové, avšak zájem o akci byl tak velký, že poslední skupinka vycházela až hodinu po začátku akce. Celkem si trasu s lampionem prošlo přes 150 příznivců Sokola a některým cesta natolik učarovala, že ji absolvovali dokonce dvakrát.

Před začátkem roku 2021, kdy tradiční klub **FK Říčany** oslaví 120 let své existence, se povedlo zahájit a úspěšně realizovat rekonstrukci a modernizaci zastaralého fotbalového areálu. Vdechnout mu nový život, a to nejen formou rekonstruované tribuny, ale i mladé trenérské krve do řídicích struktur klubu. Karel Masopust pro Říčanský kurýr č. 11/2020 napsal: *„Rozhodovací orgány klubu doplnila mladší generace, které nestačí, že se 'přežije' do další sezony, ale má drajv, chuť a vizi, jak se stát novým motorem klubu a dostat ho v našich realitách k maximálnímu výkonu. Klub FK Říčany tím dává najevo, že nechce dále setrvávat ve starých pořádcích vzájemné nedůvěry, apatie stran inovací a uzavřenosti vůči novým nápadům a odborným znalostem jedinců. Klub chce plnit své společensko-sportovní poslání, jak by tomu u tradičního a v minulosti dominantního klubu v kraji mělo být.“* Klub nabízí vyžití všem sportu chtivým dětem ve městě a okolí. *„V maximální možné míře se však chceme podílet také na řešení sociálních a společenských problémů ve městě Říčany a okolí. Nechceme stát za zavřenými branami fotbalového areálu, jak tomu v minulosti často bylo, ale naopak nabízíme pomocnou ruku všem, kdo ji potřebují: ať už to v poslední době byly rizikové skupiny postižené pandemií koronaviru, tak požárem stížená klubovna skautského oddílu v Říčanech. I zde pomáhali fotbalisté a rodinní příslušníci našich hráčů a hráček. Pomalu se daří zacelit rány z minulosti. Opravujeme díry ve hřišti, stejně jako jsme kompletně doplnili všechny mládežnické kategorie. Máme nově osvětlené tréninkové hřiště. Máme kompletní návaznost mládežnických týmů od školičky po starší dorost. Máme A i B tým mužů. Máme jako jediní široko daleko čistě dívčí tým Lvice FK Říčany, jehož počty limitující ke dvaceti hráčkám nám mohou závidět i větší a zavedenější značky z Prahy. Celkově 10 týmů má své certifikované trenéry, kteří táhnou za jeden provaz. Netápou. Mají zcela konkrétní představu, co trénovat na začátku mladší přípravy a co musí umět starší žáci, než své kategorii zamávají na rozloučenou,“* a uvádí sekretář klubu FK Říčany Karel Masopust.

V druhé půlce roku 2020 probíhala **modernizace dopravního hřiště**. Dělníci vystavěli tunel ze zeminy, kterou odstranili při stavbě chodníků. Položili koleje, přes které budou cyklisté přejíždět. V rámci modernizace vznikly chodníky a přibude dopravní značení včetně světelné signalizace. Řemeslníci postavili dřevěný sklad na kola a venkovní učebnu, vedle vzniklo sociální zařízení. Součástí dopravního hřiště bude i nové velké pískoviště a hrací domek.

Události v České republice a ve světě, kultura a sport

Leden

Prvního ledna se Chorvatsko ujalo předsednictví Evropské unie. Evropskými hlavními městy kultury pro rok 2020 se staly chorvatská Rijeka a irský Galway.

Třetího ledna zaútočily americké ozbrojené síly na konvoj proiránských milic nedaleko mezinárodního letiště Bagdád.

Ve dnech 9.–22. ledna se uskutečnily III. zimní olympijské hry mládeže ve švýcarském Lausanne.

Dne 14. ledna ukončila společnost Microsoft rozšířenou podporu operačního systému Windows Server 2008, Windows Server 2008 R2 a Microsoft Windows 7.

Dne 23. ledna Čína nařídila karanténu města Wu-chan, ohnisku koronaviru SARS-CoV-2 (covidu-19).

Třicátého ledna vyhlásila Světová zdravotnická organizace probíhající epidemii koronaviru za globální stav zdravotní nouze.

Dne 31. ledna Spojené království vystoupilo z Evropské unie.

Únor

Třetího února vydala Česká vláda v souvislosti s epidemií nového koronaviru zákaz přímých letů mezi Českem a Čínou s platností od 9. února.

Ve dnech 9. a 10. února část Evropy zasáhla bouře Sabine.

Dne 12. února byl novým ombudsmanem zvolen právník a někdejší politik Stanislav Křeček.

Dne 19. února senátorky a senátoři zvolili svým novým předsedou Miloše Vystrčila.

Dne 24. února oznámila oblast severní Itálie výrazný nárůst případů nákazy koronavirem SARS-CoV-2. Bylo nakaženo již 224 osob, zemřelo 7 lidí, státem vyhlášená karanténa izolovala 11 obcí s více než 50 000 obyvateli.

Dne 29. února proběhly parlamentní volby na Slovensku.

V ten den také podepsali zástupci hnutí Talibán a USA v Dauhá, hlavním městě Kataru, mírovou smlouvu, podle které se mají americké a mezinárodní síly stáhnout z území Afgánistánu a Talibán má přestat spolupracovat s Al-Káídou, Islámským státem a jinými teroristickými uskupeními.

Březen

Dne 1. března byly potvrzeny první tři případy nakažení novým koronavirem v České republice.

V důsledku epidemie koronaviru rozhodla italská vláda 4. března o uzavření všech škol a univerzit v období 5.–15. března a o pořádání všech sportovních utkání a soutěží bez diváků po celý měsíc.

Dne 8. března nařídil italský premiér Giuseppe Conte izolaci Lombardie a dalších 14 provincií jako opatření proti šíření koronaviru. Desátého března byla původní karanténa pro 14 regionů Itálie rozšířena na celý stát.

Dne 7. března se konalo slavnostní vyhlášení cen České filmové a televizní akademie Český lev. Filmem roku 2019 se stal černobílý snímek o krutostech války Nabarvené ptáče režiséra Václava Marhoulu. Snímek podle stejnojmenného románu Jerzyho Kosińskiego šel do klání s 11 nominacemi. Proměnil osm z nich včetně té za nejlepší film, nejlepší režii a nejlepší kameru. V pražském Rudolfinu bodoval i komorní, nicméně divácky úspěšný film Vlastníci, který pojednává o domovní schůzi. Proměnil tři z 12 nominací. Nejlepším dramatickým televizním seriálem minulého roku se stal seriál České televize Most!

Od 10. března se česká vláda rozhodla zakázat všechny akce s účastí nad 100 lidí a od 11. března uzavřít české základní, střední, vyšší odborné i vysoké školy do odvolání kvůli snaze zpomalit šíření koronaviru.

Dne 11. března Světová zdravotnická organizace (WHO) oficiálně klasifikovala šíření koronaviru SARS-CoV-2 jako pandemii.

Dne 12. března česká vláda kvůli koronaviru vyhlásila nouzový stav.

Dne 14. března vláda kvůli pandemii koronaviru s platností od ranních hodin rozhodla o zákazu maloobchodního prodeje s výjimkou prodeje potravin, lékáren, drogerií, čerpacích stanic a některých dalších.

Dne 15. března vláda před půlnocí oznámila zákaz volného pohybu na území ČR, omezení nebo zákaz některých služeb, aktivovala ústřední krizový štáb, odložila termín podání daňového přiznání.

Šestnáctého března rozhodli hygienici o uzavření obcí Litovel, Uničov, Červenka a dalších nejméně na 14 dní v návaznosti na pandemii covidu-19.

Dne 17. března předseda Evropské rady Charles Michel oznámil záměr uzavřít vnější hranice Evropské unie na 30 dní.

Stejný den Evropská fotbalová federace UEFA ohlásila přeložení Mistrovství Evropy ve fotbale z června až července 2020 na červen až červenec 2021 z důvodu pandemie nového typu koronaviru.

Ve středu 18. března Česká vláda zakázala vycházení bez roušky nebo jiné ochrany nosu a úst s platností od půlnoci na čtvrtek.

Dne 21. března zrušila Mezinárodní federace ledního hokeje kvůli probíhající pandemii 84. ročník Mistrovství světa v ledním hokeji ve Švýcarsku.

Dne 22. března úřady oznámily první úmrtí pacienta s nemocí covid-19 v Česku, 95letého muže hospitalizovaného v Nemocnici Na Bulovce.

Dne 22. března postihlo chorvatské hlavní město Záhřeb silné zemětřesení.

Česká televize v souvislosti s nouzovým stavem spustila 23. března program ČT3 určený pro seniory.

Dne 24. března bylo kvůli probíhající pandemii koronaviru odloženo konání letních olympijských her v Tokiu na rok 2021. O několik dní později byl stanoven i nový termín: 23. července až 8. srpna 2021.

Zámek Kynžvart a osada Baba společně s kolonií Nový Dům byly 31. března Evropskou komisí zařazeny do seznamu významných památek s označením Evropské dědictví.

Duben

Dne 3. dubna městská část Praha 6 sundala z pomníku sochu maršála Koněva a uložila ji do depozitáře.

Sedmého dubna Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR schválila prodloužení nouzového stavu v zemi v souvislosti s pandemií covidu-19 do 30. dubna.

Dne 28. dubna Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR schválila prodloužení nouzového stavu kvůli epidemii onemocnění covid-19 do 17. května.

Zvláštní trestní soud odsoudil 6. dubna na Slovensku k trestu 23 let vězení Miroslava Marčeka, který se přiznal k dvojnásobné vraždě slovenského novináře Jána Kuciaka a jeho snoubenky Marty Kušnírové.

Dne 8. dubna Čína ukončila karanténu města Wu-chan.

Květen

Dne 1. května byl v pražských Řeporyjích za účasti starosty Pavla Novotného odhalen památník příslušníkům Ruské osvobozené armády.

Třetího května začala vysílat stanice CNN Prima News, česká verze americké zpravodajské skupiny a stanice CNN.

Předsedou Nejvyššího soudu ČR byl 20. května jmenován Petr Ančalossy.

Dne 27. května Poslanecká sněmovna zvolila do Rady České televize ekonomku Hanu Lipovskou, novináře Pavla Matochu a moderátora Luboše Xavera Veselého.

Epicentrum pandemie covidu-19 se v květnu přesunulo do států Latinské Ameriky. Nejvyšší přírůstky nakažených i obětí hlásila na konci měsíce Brazílie, výrazný postup epidemie hlásily i Mexiko, Peru a Chile.

Dne 30. května z Floridy odstartovala raketa Falcon 9 s vesmírnou lodí Crew Dragon a dvěma astronauty.

Protesty spojené se zabitím zatýkaného Afroameričana Georgese Floyda policií ve městě Minneapolis v Minnesotě (25. května) se rozšířily do dalších velkých měst USA.

Červen

Dne 4. června byla na pražském Staroměstském náměstí vztyčena replika mariánského sloupu strženého při nepokojích, které provázely vznik Československa v roce 1918.

Ve slovenských Vrútkách došlo 11. června k útoku v jedné z tamních škol. Do budovy vnikl bývalý žák, který nožem útočil na pracovníky i žáky školy. Na následky zranění zemřel jeden učitel, dalších pět lidí bylo zraněno.

V řadě evropských metropolí proběhly 14. června protesty spojené se smrtí Georgese Floyda v americkém Minneapolisu.

Dne 16. června podepsal americký prezident Donald Trump po rozsáhlých protestech exekutivní příkaz k reformě amerických policejních sborů.

Dne 27. června proběhl 24hodinový online Global Pride 2020 k 50. výročí prvního newyorského průvodu gay hrdosti. Kvůli pandemii koronaviru bylo až 400 místních akcí zrušeno.

Červenec

Dne 1. července se Německo ujalo předsednictví Evropské unie. V Rusku schválili v odloženém referendu změnu ústavy umožňující prezidentu Vladimíru Putinovi setrvat ve funkci další dvě volební období.

Kvůli šíření koronaviru v dolech Darkov, ČSM-Sever a ČSM-Jih uzavřela 3. července společnost OKD všechny své doly na 6 týdnů.

Ve druhém kole prezidentských voleb v Polsku zvítězil 12. července dosavadní prezident Andrzej Duda.

Nejméně třicet zraněných a jednoho mrtvého si vyžádala 14. července železniční nehoda na trati 011 před stanicí Český Brod.

Dne 17. července nařídili ministr zdravotnictví Adam Vojtěch a krajští hygienici kvůli šíření koronaviru pro celý Moravskoslezský kraj znovu povinné nošení roušek ve veřejné dopravě a vnitřních prostorách. Restaurace a bary musely být od 23 do 8 hodin uzavřené a hromadné akce se mohlo účastnit maximálně 100 lidí, a to s okamžitou platností.

Dne 18. července zasáhl katedrálu sv. Petra a Pavla v Nantes v západní Francii požár, jehož pravděpodobnou příčinou bylo zžhářství.

Srpen

Dne 1. srpna byl ve Spojených arabských emirátech spuštěn první blok jaderné elektrárny na území arabského světa, Baráka.

Při výbuchu v bejrútském přístavu byla 4. srpna poničena značná část města, zemřely desítky lidí a tisíce byly zraněny.

Dne 7. srpna Mauricius vyhlásil environmentální stav nouze kvůli ropné skvrně unikající z japonské nákladní lodi Wakashio, která nedaleko uvízla 25. července.

Dne 8. srpna vypukl požár panelového domu v Bohumíně, který si vyžádal 11 obětí.

Devátého srpna proběhly v Bělorusku prezidentské volby. Podle výsledků vyhrál obhajující Alexandr Lukašenko. V zemi poté propukly protesty, násilně potlačované policií.

Do Prahy přicestoval 11. srpna americký ministr zahraničí Mike Pompeo.

Dne 17. srpna oznámila Rada vlády pro zdravotní rizika, že od 1. září 2020 má v Česku kvůli pandemii covidu-19 opět začít platit povinnost nosit roušky ve veřejných vnitřních prostorách, v prostředcích dopravy a na vnitřních hromadných akcích.

Dne 20. srpna ruský opoziční lídr Alexej Navalnyj upadl do kómatu po náhlé nevolnosti během letu ze Sibiře do Moskvy. Podle zjištění německých lékařů byl otráven.

Dne 26. srpna oznámila Světová zdravotnická organizace, že dětská obrna byla v Africe zcela vymýčena.

Předseda Senátu Parlamentu České republiky Miloš Vystrčil odletěl s delegací 29. srpna na návštěvu Tchaj-wanu.

Září

Specializovaný trestní soud v Pezinku 3. září nepravomocně osvobodil Mariana Kočnera obviněného z objednání vraždy novináře Jána Kuciaka.

Dne 11. září americký prezident Donald Trump oznámil dohodu o normalizaci zahraničních vztahů Izraele a Bahrajnu.

Lesní požáry v americkém státě Oregon si 11. září vyžádaly evakuaci půl milionu osob. Při požárech na západním pobřeží zemřelo 17 lidí a stovky domů byly spáleny.

Zástupci Spojených arabských emirátů a Bahrajnu 15. září podepsali v Bílém domě ve Washingtonu dohody o navázání plnohodnotných diplomatických vztahů s Izraelem.

Dne 21. září rezignoval Adam Vojtěch na funkci ministra zdravotnictví. Prezident Miloš Zeman do této funkce jmenoval Romana Prymulu.

Dne 23. září složil běloruský politik Alexandr Lukašenko prezidentskou přísahu a postoupil do svého 6. funkčního období.

Únik kyanidu usmrtil 24. září veškeré vodní organismy 38kilometrové části toku řeky Bečvy. Rybáři odvezli do kafilérií přes 30 tun mrtvých ryb.

Říjen

Ve dnech 2. a 3. října proběhly v Česku krajské a senátní volby.

Dne 2. října schválila Evropská unie sankce vůči 40 běloruským funkcionářům odpovědným za manipulace s volbami a násilnosti při potlačování demonstrací.

Piková dáma od Toyen se 4. října stala s hodnotou 78,65 milionů korun nejdražším vydraženým obrazem v České republice.

Dne 9. října Vojtěch Filip, předseda KSČM, rezignoval na svou funkci kvůli výsledkům proběhlých krajských voleb.

Dne 23. října premiér Andrej Babiš vyzval k rezignaci ministra zdravotnictví Romana Prymulu a místopředsedu hnutí ANO Jaroslava Faltýnka. Reagoval tak na jejich schůzku v restauraci, která měla být podle vládního nařízení zavřená. Prymula odstoupit odmítl, Faltýnek rezignoval.

Dne 26. října vláda s účinností od 28. října omezila volný pohyb osob mezi časy 21.00 až 4.59 hod. Dále byl zakázán maloobchodní prodej každý den mezi časy 20.00 až 00.59 hod., v neděli úplně. Tato opatření měla platit do 3. listopadu.

Do řeky Bečvy 27. října unikl nikl z kanálu v Juřince, části Valašského Meziříčí.

Kvůli epidemiologické situaci byla zrušena většina oslav státního svátku 28. října a proběhly jen symbolické akty. Prezident Miloš Zeman udělil státní vyznamenání 38 osobnostem. Tentokrát pamatoval především na osobnosti, které se podílely na zvládnutí pandemie koronaviru. Kromě

ministra zdravotnictví Romana Prymuly ocenil i zástupce armády, policistů, sester nebo zástupce vietnamské komunity, která šila roušky. Mezi oceněnými byli také váleční veteráni a řád získal i dlouholetý předseda Ústavního soudu Pavel Rychetský.

V Praze na Petříně shořel 28. října pravoslavný dřevěný kostel svatého archanděla Michaela pocházející ze 17. století.

Novým ministrem zdravotnictví České republiky byl 29. října jmenován Jan Blatný.

Ve francouzském Nice došlo 29. října k teroristickému útoku na věřící v místní bazilice. Tři lidé zemřeli a několik dalších bylo zraněno. Policie pachatele postřelila a zadržela.

Dne 30. října vláda České republiky se souhlasem Poslanecké sněmovny prodloužila nouzový stav do 20. listopadu.

Silné zemětřesení provázené vlnou tsunami v Egejském moři způsobilo 30. října rozsáhlé škody v turecké provincii Izmir a na řeckém ostrově Samos.

Novozélandčané schválili 30. října v referendu eutanazii a odmítli legalizaci rekreačního užívání marihuany.

Listopad

Dne 1. listopadu zasáhl Filipíny tajfun Goni, který si vyžádal několik mrtvých.

V centru Vídně došlo 2. listopadu ke střelnému útoku s následkem několika úmrtí, včetně útočnicka, a dalších zranění.

Dne 3. listopadu skončily ve Spojených státech amerických prezidentské volby. Stávající republikánský prezident Donald Trump čelí demokratickému vyzyvateli Joeu Bidenovi. Kvůli probíhající pandemii nezvykle vysoké procento voličů odvolilo v předstihu korespondenčně. Volební účast byla nejvyšší od roku 1900, což značně prodloužilo dobu sčítání hlasů a odložilo vyhlášení celkových výsledků.

Média a agentury Fox News, CNN, AP nebo BBC po 5 dnech sčítání hlasů označily 7. listopadu za vítěze prezidentských voleb Joea Bidena. Republikáni zopakovali záměr napadnout hlasování u soudu. (20. listopadu přepočítání hlasů v prezidentských volbách ve státě Georgie potvrdil vítězství Joea Bidena. Na začátku prosince totéž potvrdily Arizona a Wisconsin. Republikánský ministr spravedlnosti William Barr prohlásil, že nebyly odhaleny žádné volební manipulace, které by mohly změnit volební výsledek.)

Dne 10. listopadu ruský prezident Vladimir Putin oznámil, že Arménie a Ázerbájdžán dosáhly dohody o ukončení konfliktu v Náhorním Karabachu. Kolona ruských mírotvůrců vyrazila z arménského Gorisu dohlédnout na zastavení bojů v Náhorním Karabachu.

V Tiránském průlivu se 12. listopadu zřítíl vrtulník UH-60 Black Hawk patřící pozorovatelské misi MFO. Nehodu nepřežilo 7 lidí včetně české rotmistryně Michaely Tiché.

Dne 14. listopadu udělila Herecká asociace přes online stream 27. výroční ceny Thálie 2020 za mimořádné výkony a celoživotní mistrovství v oblastech jevištního umění. Držiteli ocenění za celoživotní mistrovství v oblasti činohry se stali Hana Bauerová spjatá s Jihočeským divadlem

v Českých Budějovicích a Josef Abrhám, jehož divadelní herectví je spojeno především s pražským Činoherním klubem.

Evropská raketa Vega 17. listopadu havarovala kvůli lidské chybě během startu, a přitom byla zničena družice TARANIS, na jejíž palubě byla instalována řada unikátních přístrojů z produkce českých vědeckých institucí.

Portál Seznam.cz oznámil 19. listopadu ukončení provozu seznamovací služby Lidé.cz (po 23 letech) k datu 14. prosince.

Vláda ČR prodloužila 19. listopadu se souhlasem Poslanecké sněmovny nouzový stav do 12. prosince.

Dne 23. listopadu Česko objednalo vakcínu proti covidu-19 od různých výrobců pro 5,5 milionu obyvatel. Vakcína je primárně určená pro rizikové skupiny.

Seriál *#martyisdead* společnosti MALL.TV získal 23. listopadu jako první český seriál cenu Emmy.

Dne 24. listopadu do řeky Bečvy unikla neznámá chemikálie.

Ten den čínská raketa Dlouhý pochod vynesla lunární sondu Čchang-e 5. (Prvního prosince přistála sonda v Oceánu bouří na přivrácené straně Měsíce s cílem odebrat horninové vzorky.)

Prosinec

Dne 5. prosince vládní odborná komise doporučila ukončit využívání uhlí v Česku pro výrobu elektřiny a tepla v roce 2038. Termín byl zvolen tak, aby se podařilo zachovat energetickou soběstačnost a stabilitu přenosové soustavy státu.

V Rusku bylo 5. prosince zahájeno očkování obyvatel proti covidu-19 vakcínou Sputnik V. Přednostní nárok mají zdravotníci, sociální pracovníci a zaměstnanci ve školství.

Ve Spojeném království začalo 8. prosince očkování vakcínou vyvinutou společnostmi Pfizer a BioNTech.

Dne 9. prosince Texas s podporou dalších 17 států a Donalda Trumpa podal stížnost k Nejvyššímu soudu na průběh voleb ve státech Georgie, Michigan, Pensylvánie a Wisconsin. Americký Nejvyšší soud tuto žalobu 12. prosince zamítl.

V Argentině a Chile bylo možné 14. prosince pozorovat úplné zatmění Slunce.

Novým předsedou Rady České televize se stal 16. prosince novinář Pavel Matocha.

Čínská sonda Čchang-e 5 opravila 16. prosince na Zemi vzorky měsíčních hornin.

Na seznam děl ústního a nehmotného dědictví lidstva UNESCO byla 17. prosince zapsána ruční výroba vánočních ozdob z foukaných skleněných perel z Poniklé v Krkonoších.

Dne 21. prosince proběhla velká konjunkce (přiblížení z pohledu pozorovatele) Jupiteru a Saturnu.

Ve stejný den Evropská komise schválila podmíněnou registraci vakcíny společností Pfizer a BioNTech proti onemocnění covid-19.

Dne 22. prosince Poslanecká sněmovna schválila prodloužení nouzového stavu do 22. ledna 2021. Schválila také daňový balíček, který ruší superhrubou mzdu.

Spojené království a Evropská unie dosáhly 24. prosince dohody o pobrexitovém uspořádání.

Dne 26. prosince dorazila do Česka z belgického Puursu dodávka s 9750 dávkami vakcíny proti koronaviru vyvinutá firmami Pfizer a BioNTech. Přivezena byla do Fakultní nemocnice v Motole, odkud byla převezena do dalších tří pražských a dvou brněnských nemocnic.

O den později, 27. prosince, v České republice začalo očkování proti covidu-19. Mezi prvními, kteří vakcínu obdrželi, byli premiér Andrej Babiš, ministr zdravotnictví Jan Blatný a válečná veteránka Emilie Řepíková.

Čína snížila 27. prosince hranici trestní odpovědnosti ze 14 na 12 let.

Kolínskou elektrárnu zasáhl 28. prosince silný požár.

Dne 30. prosince Spojené království schválilo vakcínu proti koronaviru SARS-CoV-2 od firmy AstraZeneca.

Světová zdravotnická organizace schválila 31. prosince vakcínu proti koronaviru SARS-CoV-2 od společností Pfizer a BioNTech pro nouzové použití.

(Převzato z Wikipedie, otevřené encyklopedie, upraveno, doplněno.)

Odešli v roce 2020

9. ledna – česko-americký filmový scénárista a režisér **Ivan Passer** (* 10. 7. 1933)
16. ledna – česká spisovatelka **Madla Vaculíková** (* 25. 11. 1925)
20. ledna – český politik **Jaroslav Kubera**, od listopadu 2018 do úmrtí v lednu 2020 předseda Senátu Parlamentu České republiky (* 16. 2. 1947)
27. ledna – český entomolog, fotograf a hudebník **Jiří Zahradník** (* 12. 8. 1928)
30. ledna – český novinář a politik **Luboš Dobrovský** (* 3. 2. 1932)
2. února – český hudebník **Ivan Král** (* 12. 5. 1945)
5. února – americký biochemik a biolog, nositel Nobelovy ceny za fyziologii a lékařství **Stanley Cohen** (* 17. 11. 1922)
8. února – český filozof a publicista **Erazim Kohák** (* 21. 5. 1933)
13. února – český historik umění, pracovník státní památkové péče a vysokoškolský pedagog **Miloš Stehlík** (* 14. 11. 1923)
25. února – egyptský politik a prezident **Husní Mubárak** (* 4. 5. 1928)
1. března – český zpěvák a karikaturista **Jan Vyčítal** (* 8. 3. 1942)
4. března – český propagátor poezie **Mirek Kovářík** (* 15. 8. 1934)
8. března – švédský herec **Max von Sydow** (* 10. 4. 1929)
13. března – česká atletka a oštěpařka **Dana Zátopková** (* 19. 9. 1922)
14. března – česká zpěvačka a herečka **Eva Pilarová** (* 9. 8. 1939)
29. března – ruský spisovatel **Jurij Vasiljevič Bondarev** (* 15. 3. 1924); španělský fotbalový obránce a reprezentant **José Luis Capón** (* 6. 2. 1948)
1. dubna – česká historička umění **Jiřina Medková** (* 27. 12. 1921)
6. dubna – český fotbalista **Miloš Vacín** (* 8. 9. 1940)
7. dubna – český historik **Jan Křen** (* 22. 8. 1930)
8. dubna – česká malířka a sochařka, sklářská výtvarnice **Jaroslava Brychtová** (* 18. 7. 1924)
9. dubna – český právník a poslanec, signatář Charty 77 **Zdeněk Jičínský** (* 26. 2. 1929); moravská folkloristka a vyšíváčka lidových krojů **Růžena Komosná** (* 21. 10. 1920)
16. dubna – český zpěvák a hudebník, textař a překladatel **Dušan Vančura** (* 9. 12. 1937)
23. dubna – česká rozhlasová a televizní hlasatelka **Heda Čechová** (* 17. 7. 1928)
28. dubna – český duchovní a teolog **Walerian Bugel** (* 26. 7. 1968); český filozof **Ladislav Hejdánek** (* 10. 5. 1927)
6. května – český rozhlasový režisér **Karel Weinlich** (* 6. 4. 1930)
11. května – český cestovatel, etnograf a spisovatel **Miloslav Stingl** (* 19. 12. 1930)

5. června – český novinář **Jiří Hanák** (* 27. 2. 1938)
2. července – český historik architektury **Jiří T. Kotalík** (* 14. 2. 1951)
6. července – italský hudební skladatel **Ennio Morricone** (* 10. 11. 1928)
10. července – český komunistický politik **Miloš Jakeš** (* 12. 8. 1922)
22. července – český výtvarník a herec **Miloš Nesvadba** (* 17. 4. 1925)
27. července – český herec a dramatik **Jan Skopeček** (* 19. 9. 1925)
30. července – český lyžař **Kurt Heinrich** (* 28. 8. 1931)
19. srpna – český ortoped **Oldřich Čech** (* 19. 7. 1928)
2. září – česká textařka **Jiřina Fikejzová** (* 13. 4. 1927)
5. září – český režisér a herec **Jiří Menzel** (* 23. 8. 1938)
7. září – česká dětská psycholožka **Jiřina Prekopová** (* 14. 10. 1929)
14. září – český automobilový závodník **Břetislav Enge** (* 3. 3. 1950)
2. října – český herec **Martin Havelka** (* 10. 7. 1958)
3. října – český zpěvák a herec **Karel Fiala** (* 3. 8. 1925)
20. října – český dramatik a divadelní kritik **Jindřich Černý** (* 20. 6. 1930)
26. října – český básník **Zeno Kaprál** (* 19. 6. 1941)
31. října – český fyzikální chemik **Rudolf Zahradník** (* 20. 10. 1928); skotský herec **Sean Connery** (* 25. 8. 1930)
12. listopadu – česká spisovatelka a lékařka **Valja Stýblová** (* 4. 6. 1922)
20. listopadu – český politik **František Reichel** (* 27. 1. 1938)
24. listopadu – česká moderátorka **Kamila Moučková** (* 8. 4. 1928)
25. listopadu – argentinský fotbalista **Diego Maradona** (* 30. 10. 1960)
27. listopadu – český hokejista a fotbalista **Miroslav Rys** (* 17. 8. 1932)
4. prosince – česká literární historička **Marie Rút Křížková** (* 15. 6. 1936); český filmový a literární kritik **Antonín Jaroslav Liehm** (* 2. 3. 1924)
7. prosince – český hudební skladatel **Vadim Petrov** (* 24. 5. 1932)
20. prosince – český písničkář a evangelický duchovní **Svatopluk Karásek** (* 18. 10. 1942)
21. prosince – český režisér dokumentárních filmů a pedagog FAMU **Karel Vachek** (* 4. 8. 1940)
22. prosince – český skaut z pražské Dvojky, chemik a pedagog, předloha postavy z Rychlých šípů J. Foglara **Jindřich Hojer** (* 30. 7. 1924)
27. prosince – český herec **Ladislav Mrkvička** (* 2. 2. 1939)

(Převzato z Wikipedie, otevřené encyklopedie, upraveno.)

Fotografie přiložené ke kronice pořídil městský fotograf Rudolf Flachs, dále pocházejí z archivu kronikářky Renaty Skalošové, grafika Zdeňka Vávry a místních obyvatelek Kateřiny Schnablové a Kateřiny Čihákové, Hany Stinglové, také z archivu Muzea Říčany, Ekocentra Říčany a zpravodaje Zvon zdejší římskokatolické farnosti.